

О Д Л У К У
О УСВАЈАЊУ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА
СУБОТИЦЕ
ЗА ПЕРИОД 2023-2032.

I

Усваја се План развоја Града Суботице за период 2023-2032. (у даљем тексту: План развоја), који је заједно са Извештајем о спроведеној јавној расправи у прилогу ове Одлуке и чини њен саставни део.

II

Ова Одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Суботице“.

ПЛАН РАЗВОЈА - ГРАД СУБОТИЦА 2023-2032

Суботица, град сецесије на северу Србије, „Капија Европе, праг Балкана“, испреплетен културом 20 националности и религија.

План развоја Суботице за период 2023.-2032. године креиран је учешћем свих заинтересованих страна градске управе, институција, приватног, невладиног сектора, ИТ кластера Суботица 2030 и грађана. Резултат заједничког креирања будућности јесте очување богатог културног наслеђа и мултикултуралности, међународних и локалних фестивала, слободне индустријске зоне, туризма и спорта.

У визији 2032. године видимо Суботицу као модеран, европски град по мери свих грађана, са квалитетним условима живота; препознату дестинацију за нове инвеститоре и туристе из целог света, уз континуирана инвестициона улагања, проширењем инфраструктурне комуналне и саобраћајне мреже, са већом свешћу о значају чистог и зеленог града, са интернетом доступним за све; где Градска управа, примењујући принципе транспарентности и партиципативности, има савремену, отворену и одговорну улогу према грађанима.

Креирани приоритетни циљеви по областима, у складу су са важећим националним планским документима, садрже допринос циљевима одрживог развоја 2030 Уједињених нација и повезаност са приоритетима Европске уније у буџетском периоду 2021-2027.

Завршетком великих капиталних инвестиција, брзе пруге Београд Будимпешта, Народног позоришта, обновом болнице, стадиона, Аква парка на Палићу, коришћењем нових паметних технологија, употребом обновљивих извора енергије Град ће добити нову димензију.

„Најбољи начин да предвидите будућност је да је створите“ (Питер Дракер)

Стеван Бакић

Градоначелник Суботице

САДРЖАЈ:

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА	5
1. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП И ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ	6
2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О СУБОТИЦИ	9
<i>2.1. Географски положај</i>	<i>9</i>
<i>2.2. Кратак историјат Суботице</i>	<i>10</i>
<i>2.3. Административна структура</i>	<i>12</i>
3. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	13
3.1. Квалитет живота, друштвени развој и добра управа	13
<i>3.1.1. Основни демографски подаци</i>	<i>15</i>

3.1.2. <i>Образовање</i>	17
3.1.3. <i>Здравствена заштита</i>	19
3.1.4. <i>Социјална заштита</i>	20
3.1.5. <i>Култура</i>	23
3.1.6. <i>Правосуђе/безбедност</i>	23
3.1.7. <i>Расходи корисника буџетских средстава</i>	24
3.2. Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине	26
3.2.1. <i>Основни подаци</i>	27
3.2.2. <i>Заштита животне средине</i>	27
3.2.3. <i>Грађевинарство</i>	29
3.2.4. <i>Финансијски показатељи Јавно комуналних предузећа</i>	30
3.3. Локално економски-привредни развој	32
3.3.1. <i>Привредна друштва и предузетници</i>	34
3.3.2. <i>Пословање привредних друштава и предузетника</i>	35
3.3.3. <i>Запосленост и зараде</i>	37
3.3.4. <i>Подстицаји регионалног развоја</i>	39
3.3.5. <i>Туризам</i>	40
3.3.6. <i>Пољопривреда</i>	42
3.3.7. <i>Финансијски показатељи локалне самоуправе</i>	43
4. SWOT АНАЛИЗА	46
4.1. <i>Обједињена SWOT анализа</i>	46
4.2. <i>SWOT анализа по секторима</i>	47
4.2.1. <i>SWOT анализа- Квалитет живота, друштвени развој и добра управа</i>	47
4.2.2. <i>SWOT анализа- Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине</i>	48
4.2.3. <i>SWOT анализа- Локално економско-привредни развој</i>	49
5. ВИЗИЈА И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ ГРАДА СУБОТИЦЕ	50
5.1. <i>Визија града Суботице</i>	50
5.2. <i>Развојни правци града Суботице</i>	51
6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ	52
6.1. <i>Преглед приоритетних циљева по развојним правцима</i>	52
6.2. <i>Мере за реализацију приоритетних циљева по развојним правцима</i>	53
7. БЕЗА ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УН И ПРИОРИТЕТИМА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027	64
7.1. <i>Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030)</i>	64
7.2. <i>Приоритети ЕУ за период 2021-2027</i>	67
8. ПРИОРИТЕТИ И ИНВЕСТИЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ГРАД СУБОТИЦУ, КОЈИ НИСУ У НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	68
9. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ	71

SWOT - (АКРОНИМ ЕНГЛЕСКИХ РЕЧИ: -STRENGTHS, WEAKNESSES, OPPORTUNITIES, THREATS - СНАГЕ, СЛАБОСТИ, ПРИЛИКЕ, ПРЕТЊЕ)

ЕУ – ЕВРОПСКА УНИЈА

УН – УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ

РС – РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АПВ – АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

ЛС – ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

ППП - ПРИПРЕМНО ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЈП – ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ

ЦСР – ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

ЈКП – ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ

РСД – РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДИНАР

ЕУР – ЕВРО

ЈЛС – ЈЕДИНИЦА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

НСЗ – НАЦИОНАЛНА СЛУЖБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

ЦОР УН – ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

ОИЕ – ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

ИТ – ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

НАЛЕД – НАЦИОНАЛНА АЛИЈАНСА ЗА ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

РРА – РЕГИОНАЛНА РАЗВОЈНА АГЕНЦИЈА

ГВ – ГРАДСКО ВЕЋЕ

ТОГС – ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ

ОЦД – ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

1. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП И ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ

Увод

Скупштина града Суботице је на 20. седници одржаној дана 03. марта 2022. године, донела Одлуку о покретању процеса израде Плана развоја града Суботице за период 2023-2032. године у складу са Законом о планском систему Републике Србије.

Стручну подршку у изради Плана развоја града Суботице пружала је Регионална развојна агеија Панонрег, дугогодишњи партнер локалне самоуправе на таквим пословима, док је НАЛЕД кроз пројекат „Унапређење капацитета ЈЛС за израду планова развоја” подржао процес и израде документа.

Процес је реализован у периоду март - децембар 2022. године и омогућио је припрему Плана развоја града Суботице на основу актуелно доступних методолошких смерница, пре свега захваљујући издањима Сталне конференције градова и општина, а посебно желимо напоменути „Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе”¹

Термини изражени у Плану развоја града Суботице у граматичком мушком роду подразумевају мушки и женски род лица на која се односе.

Методолошки приступ и процес израде

¹ **Izdavač: Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH, Projekat Podrška reformi javne uprave u Srbiji, Beograd, April 2020. godine**

Према Закону у планском систему Републике Србије, План развоја је дугорочни документ развојног планирања који усваја Скупштина јединице локалне самоуправе на период од најмање седам година. Према наведеном Закону, основни елементи плана развоја су: анализа постојећег стања, визија, приоритетни циљеви и преглед мера којима се достижу предложени циљеви, са краћим описом. Предложене мере се детаљније разрађују средњорочним планом јединице локалне самоуправе и документима јавне политике.

План развоја представља документ интегрисаног планирања полазећи од основне претпоставке међузависности природних, друштвених и економских система, са циљем достизања синергијских ефеката, уз задржавања основног фокуса сваког од сектора.

Како и Агенда 2030 планира, свих 17 циљева се интегрише на начин да се укључују три димензије одрживог развоја: економски раст, социјална инклузија и заштита животне средине.

Када је реч о процесу дефинисања плана развоја, израда се базира на стандардној методологији, која се може представити кроз неколико фаза:

- Фаза припреме процеса
- Фаза реализације процеса и развоја документа
- Фаза дефинисања модела за праћење, вредновање и извештавање са структуром одговорности

Фаза припреме процеса подразумева дефинисање тима јединице локалне самоуправе који административно и технички води целокупан процес израде плана, и који је задужен за организационе активности око реализације пројекта израде плана развоја.

У ово фази се врши анализа заинтересованих страна и израђује матрица заинтересованих страна. Матрица треба да обухвати све најважније актере, а који се укрштају према утицају и значају који имају на подручју за који се план израђује. Израђена матрица заинтересованих страна представља подлогу за предлагање чланова радних тела, структурираних у једну или више тематских група, у зависности од броја и структуре актера, као и специфичности подручја. У случају града Суботица, анализу су заједнички израдили чланови Тима за израду Плана развоја и сарадници РРА Панонрег и на тај начин је дефинисан списак позваних на секторске радне састанке. Списак позваних на секторске састанке свакако није био затворен, јер и током трајања процеса рада са секторским групама када се препознају нови заинтересовани субјекти, и бивају укључени у рад.

Фаза реализације процеса и развоја документа реализује се кроз транспарентни партиципативни процес у који су укључени сви препознати локални актери, као што су представници различитих институција и организација (научно-истраживачке, развојне агенције, доносиоци одлука са виших нивоа власти, експерти) са циљем пружања стручне и техничке помоћи, односно пружање подршке у решавању препознатих проблема или имплементацији могућих мера. Фаза развоја документа подразумева два, међусобно условљена корака: анализу постојећег стања и дефинисање визије, приоритетних циљева и мера

- **Анализа постојећег стања** подразумева прикупљање и обраду података из примарних и секундарних извора. Секундарни подаци се прикупљају из званичне статистике, док начини прикупљања примарних података могу бити различити (упитници, анкете, интервјуи, друго), а на избор начина прикупљања података утиче расположиво време и доступни људски ресурси за прикупљање и обраду. Анализа постојећег стања реализује се и представља према областима, а то су у најширем оквиру комунална, друштвена и економска инфраструктура са подобластима. Поред анализе постојећег стања, извршене на основу доступних података, представници радних тела израђују и SWOT матрицу, која представља најзначајнији алат у процесу планирања. У случају Града Суботица, израђене су три секторске SWOT анализе и једна обједињена SWOT анализа, што је интегрисана верзија секторских докумената.
- **Дефинисање визије, приоритетних циљева и мера** подразумева партиципативни процес у виду консултација, у који су укључени раније идентификовани локални актери организовани кроз тематске групе. Технике консултација могу бити различите, а у овом процесу су коришћене: фокус групе, секторски састанци, онлајн анкете и директни интервјуи.
 - ✓ **Визија** представља жељено стање у будућности. Визија се добија процесом брејнсторминга на састанцима тематских група. Дефинисана визија треба да је инспиративна и амбициозна, кратка и лака за памћење, достижна и мерљива, али и да локалну самоуправу, за коју се врши планирање, диференција од других подручја.

- ✓ **Развојни правци** су области, у којима су дефинисани **Приоритетни циљеви**. Приоритетни циљеви су пројекције жељеног стања које доприносе остварењу визије, а постижу се спровођењем мера, односно групе мера, при чему се свака мера, односно група мера обавезно везује за конкретан приоритетан циљ. Циљеви се утврђују тако да буду прецизни, мерљиви, прихватљиви, реални и временски одређени.
- ✓ **Мере** представљају скуп активности чије се предузимање планира ради остварења приоритетних циљева, односно достизања постављене визије. Мере могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљене. Мере, према горе поменутој Уредби, могу бити: регулаторне, подстицајне, информативно - едукативне, обезбеђење добара и пружање услуга, институционално управљачко-организационе.

Након израде Плана развоја локална самоуправа организује презентацију плана пред широм локалном заједницом, као и јавну расправу. Након јавне расправе, План развоја јединице локалне самоуправе, на предлог Већа, усваја Скупштина локалне самоуправе.

Град Суботица је у процесу дефинисања Плана развоја за период 2022 -2032. година у потпуности поштовала горе представљену методологију и реализовала све предвиђене фазе и активности.

Током дефинисања приоритетних циљева, са посебном пажњом су анализирани Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030) и приоритети Европске уније у периоду 2021-2027. проверавајући, које су то мере које су значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја УН, или приоритети ЕУ.

Специфичности партиципативног процеса Суботице

Град Суботица је на Скупштини града Суботице 03. марта 2022. године, приступила процесу израде Плана развоја града Суботице за период 2022-2030. и тим поводом именовала координатора и Тим за израду Плана развоја. Једна од првих активности била је израда матрице заинтересованих страна, где су препознати најзначајнији актери са подручја, из приватног, цивилног и јавног сектора, који су подељени у три тематске групе: 1. Квалитет живота, друштвени развој и добра управа, 2. Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине, 3. Локално економско- привредни развој. Тематске радне групе су у периоду септембар – новембар 2022. кроз радне састанке и радионице, идентификовале све елементе који чине овај План. Свака секторска група је одржала најмање два састанка, где се радило визионирање, SWOT анализа, приоритизација исказа кроз вредновање важности (тежине) појединих исказа и дефинисање могућих мера за интервенцију по свим сегментима SWOT анализе. Секторски састанци су били ефикасни захваљујући коришћењу различитих методолошких алата – од рада у пленуму, преко анонимних предлога и гласања путем мобилних телефона и софтвера Ментиметер, до рада у малим групама на дефинисању могућих мера. Укупан број учесника на секторским састанцима је 166. Тим који је водио процес израде Плана је посебно поносан на укљученост и активно учешће свих присутних, као и на позитиван тон, током целог заједничког рада.

У намери да се процес анализа постојећег стања и дефинисање визије и приоритетних циљева учини доступним што већем броју суграђана, организована је и онлајн, анонимна анкета за грађане, у периоду од 12. до 30.октобра 2022.године. Анкету је у потпуности попунило 165 особа. Који по свим параметрима (пол, занимање, старосна категорија) чине репрезентативну слику становника локалне самоуправе. Од свих учесника, њих 11 су изразили жељу да дају и додатни допринос дефинисању неке секторске политике и у ту сврху, посебно су анкетирани од стране стручног тима за израду Плана развоја. Квалитативно обрађени резултати анкете су интегрисани у инпуте са секторских састанака

У прилогу овог документа, заједно са Одлуком о приступању изради и решењима о именовању тима и координатора, налазе се и састав секторских радних група, као и статистички подаци и обрађени резултати везани за онлајн анкету.

Са циљем да се транспарентност и отвореност процеса на изради Плана развоја додатно појача, дана 10.новембра 2022. године одржан је отворени Партнерски форум са 70 учесника. На скупу у трајању од 2 сата су били присутни сви релевантни чиниоци у процесу израде Плана и заинтересовани грађани. Учесници су информисани о процесу и били су у могућности да дају додатне сугестије.

2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О СУБОТИЦИ

2.1. Географски положај

Град Суботица се налази на крајњем северу Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине, уз границу са Републиком Мађарском, на 46°05'55" северне географске ширине и 19°39'47" источне географске дужине. Северно је пешчара а јужно лес. Простране шуме које са севера штите град од песка простиру се на 4.330 хектара. Око града је више језера, међу којима су највећи Палић и Лудаш.

Северно од града се налази пешчара са плодним воћњацима и виноградима на јужним деловима, а на плодној земљи црници се развија [пољопривреда](#).

Град смештен у [Панонској низији](#), има дугу традицију и богато културно наслеђе. Територија града Суботице обухвата градско подручје и 19 насељених места који се простиру се на површини од 1.008 квадратних [километара](#).

Суботица је, захваљући свом географском положају и марљивим житељима, током времена постала најзначајнији административно-управни, индустријски, трговачки, саобраћајни и културни центар у северној [Бачкој](#), а оближње [Палићко језеро](#) је чини и туристичко-рекреативним центром ширег подручја.^[3]

У близини града је и прукључак на [аутопут Е-75](#) који Суботицу повезује са Мађарском на северу и Јужном Европом преко Београда на југу. Такође, Суботица је железнички повезана са целом Европом.^[4]

У геоморфолошком погледу ово подручје је хомогено и има равничарски карактер. Простире се на делу велике заравни, која прелази из Мађарске на нашу територију, до линије [Кула–Сомбор](#). Карактер терена има добар пољопривредни значај: могућност примене пуне пољомеханизације и оптималне организације земљишног простора за пољопривредну експлоатацију, затим могућност наводњавања и др.

Суботица има 19 насеља, укупна површина износи 1.008 км²

Граду Суботица припадају следећа насељена места:

1	Бајмок	10	Ђурђин
2	Мишићево	11	Келебија
3	Бачки Виногради	12	Мала Босна
4	Биково	13	Нови Жедник
5	Горњи Таванкут	14	Стари Жедник
6	Доњи Таванкут	15	Палић
7	Љутово	16	Суботица
8	Хајдуково	17	Чантавир
9	Шупљак	18	Бачко Душаново
		19	Вишњевац

2.2. Кратак историјат Суботице

У писаним документима Суботица се први пут помиње 7. маја 1391. године. мада је несумњиво да је настала много раније јер је доказано да је регија била насељена пре чак 3.000 година. Због великих миграција становништва, у овој пограничној регији су се населили Мађари. Хрвати. Буњевци. Срби. Немци. Јевреји. Словаци и други народи. Прво забележено име је Забадка. Од 1391. године Суботица је име мењала више од двеста пута. а међу неколико значајнијих су Szent Maria, Maria Theresiopolis, Maria Theresienstadt, Szabadka и Суботица.

За мање од две деценије, крајем XIX и почетком XX века, прошла је кроз веома интензиван урбани, индустријски и

културни развој. Развој занатства, индустрије и трговине проузрокован доласком железнице 1869. године. имао је велики просперитет након изградње електране и увођења трамваја. 1897. године.

Претече садашње индустрије, крајем XIX и почетком XX века били су извозници меса „Хартман&Конен“, који су први у земљи користили хладњаче; фабрика сумпорне киселине и ђубрива „Клотилд“ која је основана 1904. године; браћа Руфф која су производњу слаткиша у Суботици утемељила 1917. године; 1923. године основана је фабрика електромотора „Север“.

Градска кућа почела је да се гради 1908. године, у време градоначелника Кароља Бироа. На конкурсу расписаном две године раније прву награду добио је пројекат под шифром “Под торњем” мађарских архитеката Марцела Комора и Дежеа Јакаба, који су већ били познати градитељи у Суботици. Градска кућа требало је да буде саграђена након рушења друге Градске куће која више ни изгледом ни величином није задовољавала потребе града у коме је на прелому векова јачала привреда, култура, али и бирократија. Из угла данашњих "развучених" градитељских рокова невероватно звучи податак да је грађевина која се простире на 5.800 квадратних метара, у размерама 105 са 55 метара и са звоником од 76 метара, подигнута само за две године. Наредне две године биле су

потребне за њено украшавање. Градска кућа отворена је 1912. године као административни центар. Иако је на конкурс победно рад у стилу барока, у том тренутку доминантног уметничког правца, архитекте Комор и Јакаб Градску кућу у Суботици подигли су у стилу мађарске варијанте сецесије, уметничког правца који је тек почео да се помаља на европском културном небу.

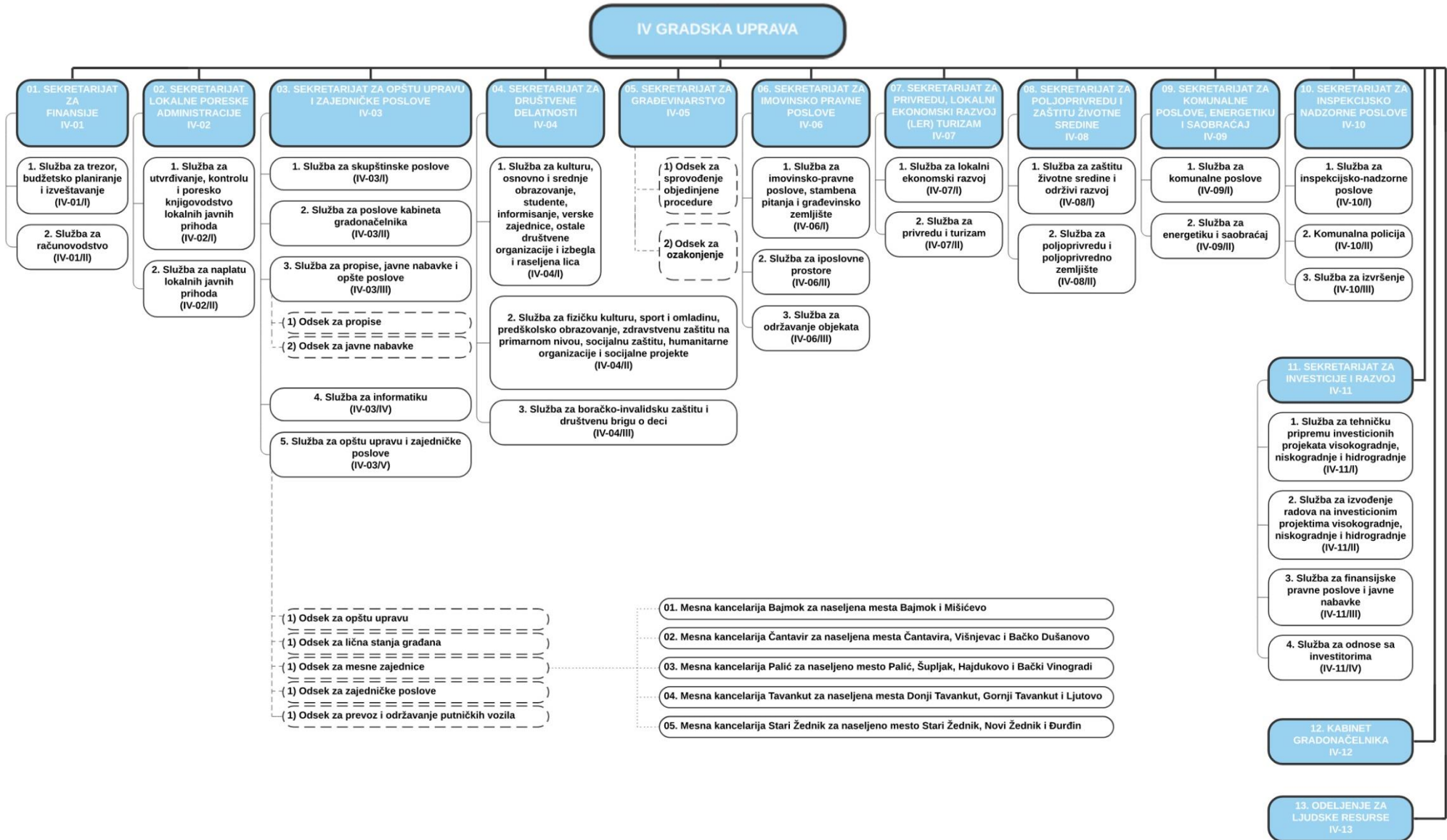
За неприпремљено око Суботичана, зграда која је висином и габаритом надмашивала све постојеће, у разиграном стилу пуном флоралних мотива, у први мах деловала је као шок, па су локалне новине бележиле да су одмах по њеној изградњи грађани почели да сакупљају потписе за њено рушење.

Читав век Градска кућа опстала је као политичко,

административно, па и културно средиште града. Осим у једном кратком времену с почетка осамдесетих година прошлог века, она је увек била седиште суботичког градоначелника, готово свих градских административних служби, али и великог броја културних институција. За све Суботичане она је најснажнији градски симбол, где се између града и овог здања ставља знак једнакости.

2.3. Административна структура

3. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

3.1. Квалитет живота, друштвени развој и добра управа

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница у вези са : Развојни правац: 1. КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА у Суботици

- ✓ У периоду 2011-2020 смањен је број становника града за 4,15% -податак за Србију: 3,62%
- ✓ Стопа наталитета је мања него просек у РС и АПВ;
- ✓ Нето стопа обухвата основном образовању је нижа од просечне стопе у РС, АПВ и осталих упоређиваних градова;
- ✓ Стопа одустајања од школовања у основном образовању је већа него просек у РС и упоређеним градовима, а нижа него у АПВ;
- ✓ Стопа одустајања од школовања у средњем образовању је иста као и просек одустајања у РС, док је виша од просека у АПВ и упоређиваних градова;
- ✓ Број лекара на 1000 становника је исти као у АПВ и нижи од РС и упоређених градова. Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом је већи од РС, АПВ и свих упоређиваних градова;
- ✓ Удео корисника социјалне заштите у укупном становништву у Суботици је нижи него у РС, АПВ и упоређиваним градовима. Што се тиче удела корисника новчане социјалне помоћи у укупном становништву ситуација је слична, удео је мањи него у РС, АПВ и Нишу и нешто је већи од Крагујевца;
- ✓ Што се тиче стопе деце у хранитељским породицама и стопе деце која користе услуге смештаја у Суботици је већа него у РС; АПВ и другим упоређиваним градовима;
- ✓ Број пријављених случајева породичног насиља према женама је нешто нижи у поређењу са Крагујевцем и Нишом, док је број пријављених случајева породичног насиља према деци већи него у Крагујевцу и Нишу;
- ✓ Број малолетних учиниоца кривичних дела којима су изречене кривичне санкције према месту извршења у Суботици и Нишу је исти, док је тај број нешто мањи него у Крагујевцу. Број правоснажно осуђених пунолетних лица према месту извршења је већи него у упоређеним градовима;
- ✓ Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику у РСД су нижи од покрајинског и републичког просека, значајно нижи од Новог Сада а већи од осталих градова осим Зрењанина са којим су вредности на приближном нивоу;
- ✓ Посматрајући учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава (%) у односу на посматране градове и републички и покрајински просек (2020. година) чињенице су:
 - учешће расхода социјалне заштите у укупним расходима корисника буџетских средстава у 2020. години Суботице од 8,4% чини значајно више од републичког и покрајинског просека, као и свих посматраних градова,
 - расходи за образовање чине 22,2%, што је једнако покрајинском просеку, више него дупло од републичког просека (9,6%) приближно са посматраним градовима, односно ниже од Ниша, Крушевца и Зрењанина, а веће је учешће наведеног расхода од Новог Сада и Крагујевца,
 - расходи за здравствену заштиту чине 21,4% што је у односу на републички су скоро дупло већи, нижи за око 4% од покрајинског просека, иако мањи приближни са Новим Садом док су од осталих градова значајно мањи и то од 8-15%..
 -

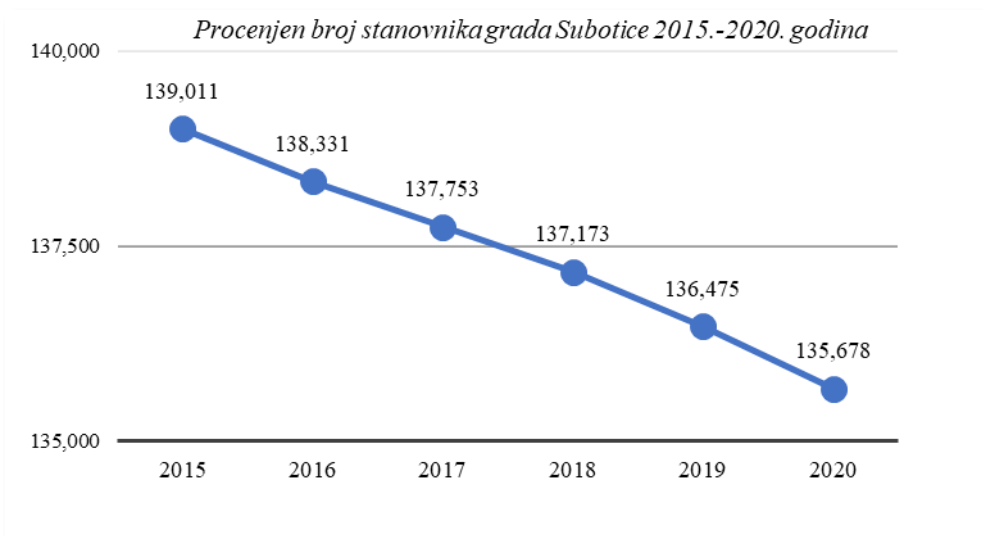
3.1.1. Основни демографски подаци

Показатељи	Суботица	Србија
------------	----------	--------

Укупан број (попис 2011) :	141.551	7.186.862
Процењен број становника (2020)	135.678	6.926.705
Стопа природног прираштаја (2020)	-7.56	- 5.3

По попису из 2011. године број становника града Суботице је 141.551. али по подацима аналитичког сервиса ЈЛС за 2021. годину процењује се да је укупан број становника 134.572, док је данас и тај број умањен као последица негативног односа наталитета и морталитета.

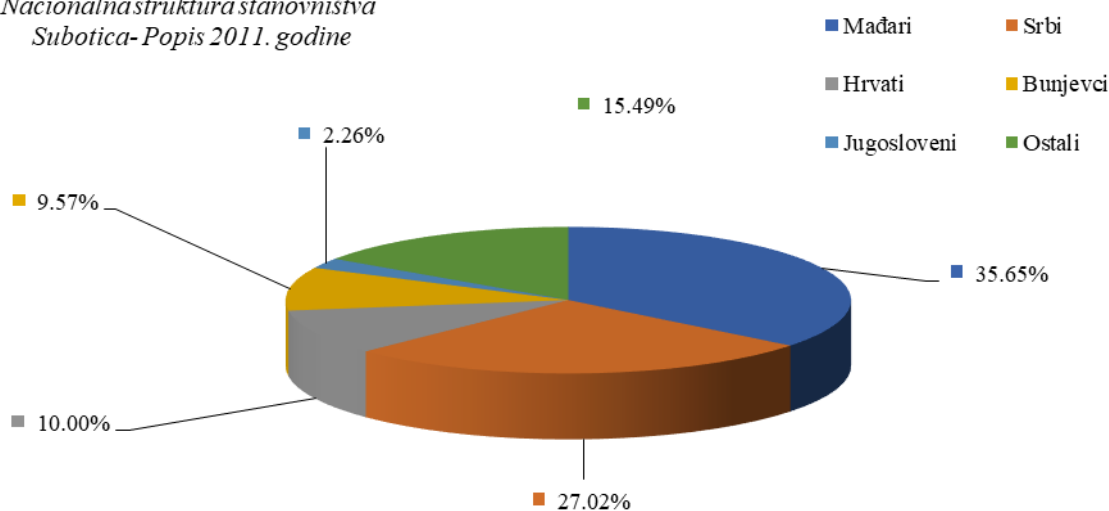
У периоду 2002/2011. односно између два пописа број становника града се смањио за 4,62%, што је иако мало више од просечне стопе опадања броја становника у Републици Србији као целини, на приближном нивоу, где је број становника смањен за 4,15% у наведеном периоду.

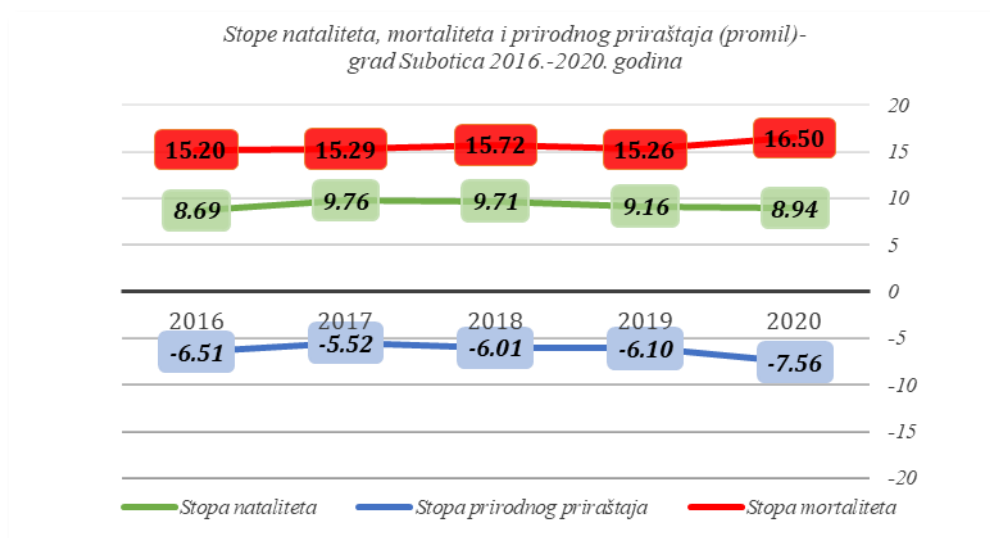
Национална структура становништва

Град Суботица је мултинационална средина и највећу етничку групацију, по попису из 2011. чине Мађари са 35.65% од укупног броја становништва. Срби чине 27.02% становништва. Хрвати 10.00%. Буњевци 9.57%. и остале етничке заједнице (Албанци. Бошњаци. Бугари. Власи. Горанци. Југословени. Македонци. Муслимани. Немци. Роми. Румуни. Руси. Словаци. Словенци. Украјинци. Црногорци и неопредељени као и регионална припадност).

*Nacionalna struktura stanovništva
Subotica- Popis 2011. godine*

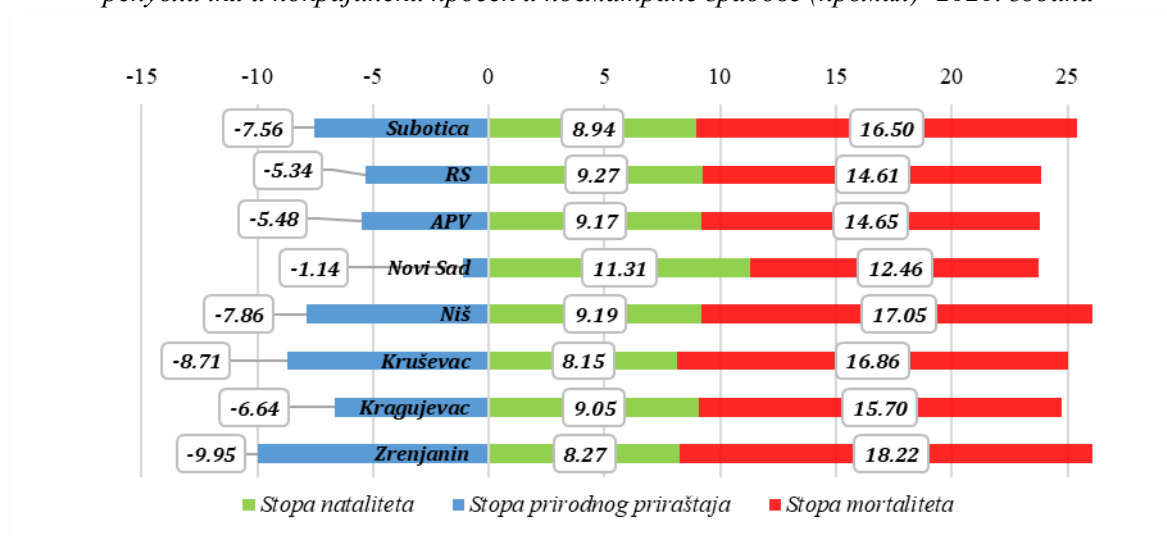

У граду Суботици вредност стопе наталитета у посматраном периоду, као што се види на следећем дијаграму, је на приближном нивоу и у 2020. години износи 8,94, а стопа морталитета је веома висока са вредношћу од 16,50, док је стопа природног прираштаја негативног предзнака и износи -7,56 што је лошије у односу на 2016. годину када је та вредност износила -6,51.

У следећем дијаграму приказани су подаци града Суботице за 2020. годину и упоређују се са подацима следећих градова: Нови Сад, Ниш, Крушевац, Крагујевац и Зрењанин, а такође и у односу на покрајински и републички просек

*Stope nataliteta, mortaliteta i prirodnog priraštaja у односу на
републички и покрајински просек и посматране градове (promil)- 2020. година*

3.1.2. *Образовање*

Образовна структура становништва

<i>Град Суботица- година) са:</i>	<i>Становништво (15+)</i>	<i>Попис 2011</i>
<i>основним образовањем</i>		28.294
<i>средњим образовањем</i>		60.727
<i>вишим образовањем</i>		6.402
<i>високим образовањем</i>		10.839

Предшколско образовање

Предшколско образовање Суботица 2018-2021

<i>Град Суботица</i>	2018	2019	2020	2021
<i>Број установа</i>	6	6	6	6
<i>Број број објеката</i>	61	63	62	64
<i>Број деце у предшколском образовању</i>	4327	4546	4640	4789
<i>Деца узраста 0–3 године у предшколском васпитању и образовању</i>	1097	1154	1209	1173
<i>Обухват деце узраста 0–3 године у предшколском васпитању и образовању %</i>	29.0	29.7	37.3	37.8
<i>Деца узраста од 3 године до поласка у ППП у предшколском васпитању и образовању</i>	2278	2342	2234	2471
<i>Обухват деце узраста од 3 године до поласка у ППП у предшколском васпитању и образовању %</i>	73.5	77.2	72.5	76.8
<i>Обухват деце припремним предшколским програмом. (%)</i>	89.6	93.1	97.1	97.5

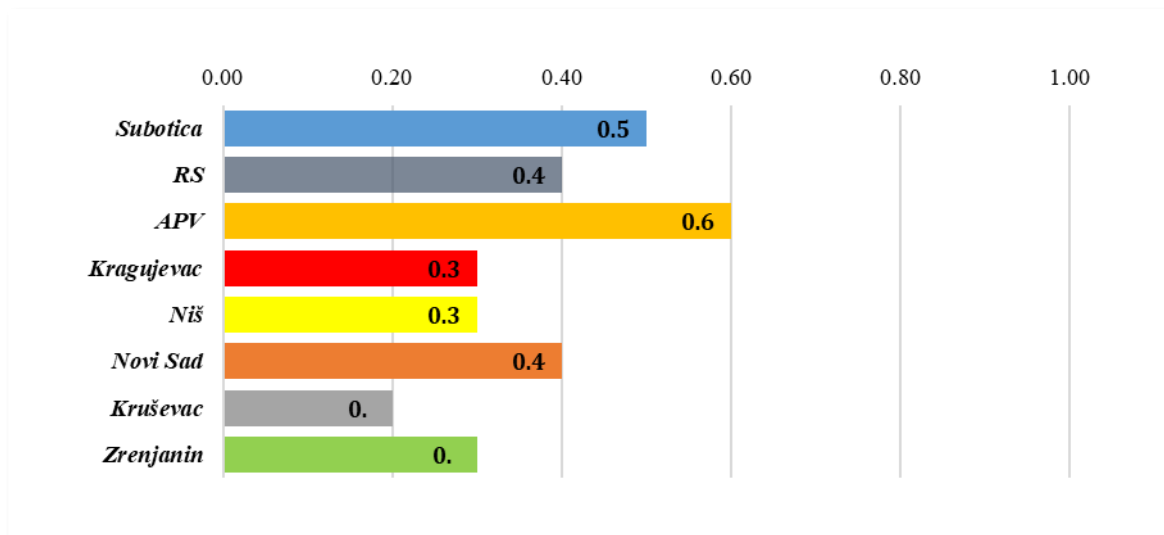
Упоредни преглед података са другим градовима и у односу на покрајински и републички просек

2020. година	РС	АПВ	Суботица	Ниш	Крагујев ац	Нови Сад	Крушев ац	Зрењанин
<i>Деца узраста 0–3 године у предшколском васпитању и образовању</i>	50.635	13.336	1.209	1.734	1.765	5.714	625	1.436
<i>Деца узраста од 3 године до поласка у ППП у предшколском васпитању и образовању</i>	101.400	29.755	2.234	3.250	2.722	9.291	1.361	553
<i>Деца која похађају припремни предшколски програм</i>	64.535	17.683	1.226	2.288	1.750	3.836	995	1.046

Основно, средње и високо образовање

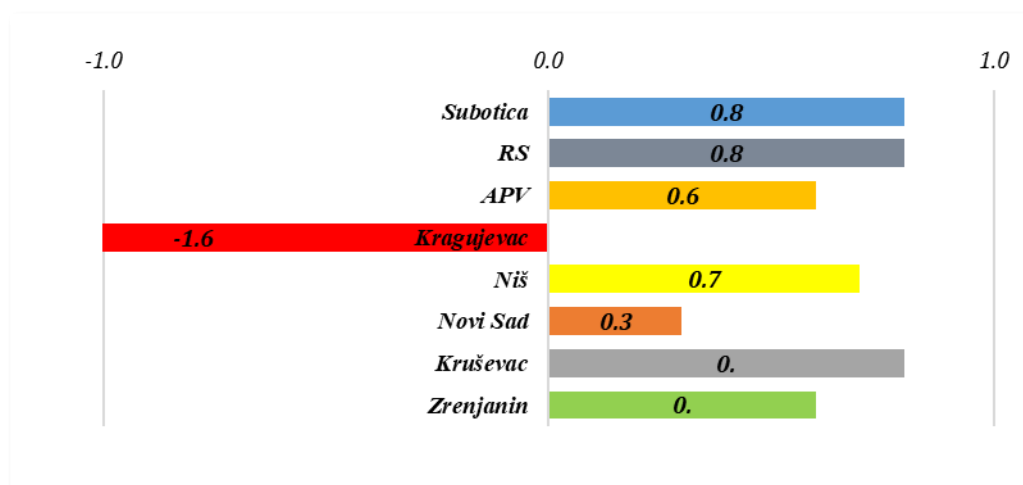
У Суботици се налази 21 школа са издвојеним одељењима, чија је делатност основно школско образовање. Основне школе налазе се у граду и приградским насељима: Нови Жедник, Чантавир, Таванкут, Палић, Хајдуково, Стари Жедник, Ђурђин и Бајмок.

Стопа одустајања од школовања у основном образовању (%) у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

У Суботици постоји 9 средњих школа: Гимназија "Светозар Марковић", Економска средња школа "Боса Милићевић", Политехничка школа, Хемијско-технолошка школа, Медицинска средња школа, Техничка школа "Иван Сарић", Костолањи Деже, Музичка школа Суботица, Школски центар са домом ученика "Доситеј Обрадовић"

Стопа одустајања од школовања у средњем образовању (%) у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

У Суботици постоји пет установа високог образовања: Грађевински факултет. Економски факултет. Учитељски факултет на мађарском наставном језику. Висока техничка школа струковних студија и Висока школа струковних студија за образовање васпитача и тренера

3.1.3. Здравствена заштита

Дом здравља Суботица је установа која се бави здравственом делатношћу са циљем да свим грађанима Суботице пружи примарне услуге здравствене заштите. У саставу Дома здравља Суботица је и Служба хитне медицинске помоћи која обезбеђује пружање хитне и неодложне медицинске помоћи свима којима је оваква помоћ потребна, односно услуге превоза и транспорта болесника у установе секундарног типа, како на територији града Суботица тако и у друге центре.

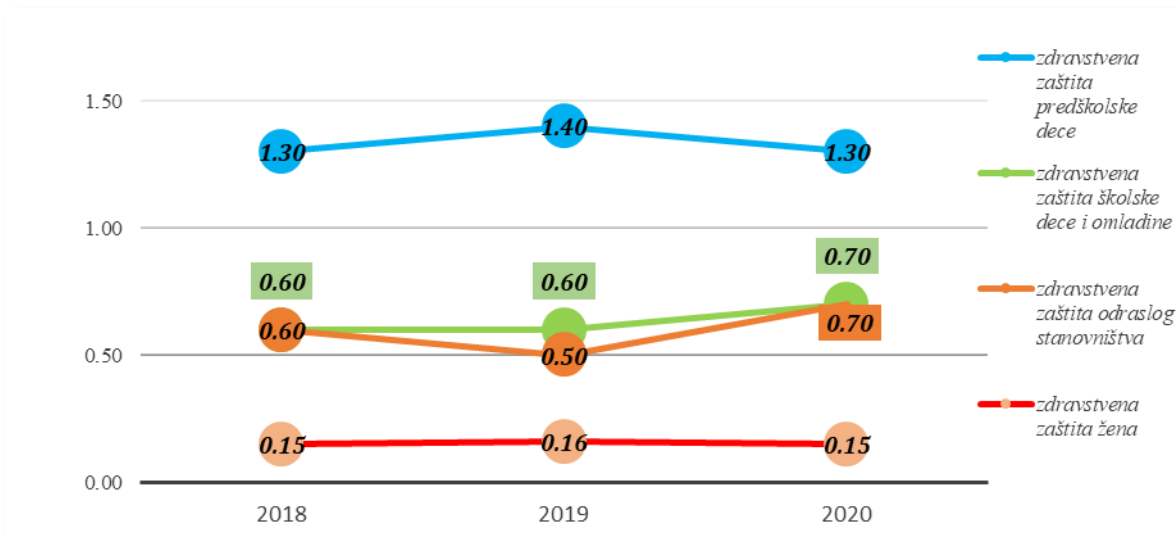
Дом здравља Суботица има око 650 запослених, који послове и радне задатке обављају организовани кроз седам служби.

Дом здравља Суботица је специфичан по великом броју објеката у којима се грађанима пружају услуге здравствене заштите и њиховој разуђености. Наиме, у граду је активно 11, а у приградским насељима Суботице још 12 здравствених амбуланти.

У засебним објектима делатност обављају и:

- Служба хитне медицинске помоћи
- Служба за здравствену заштиту жена и деце
- Служба за здравствену заштиту радника
- Специјалистичко поликлиничка служба са Диспанзером за плућне болести
- Стоматолошка служба и
- Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге послове

Број лекара на 1000 становника -здравствена заштита деце, здравствена заштита школске деце и омладине, здравствена заштита одраслог становништва, здравствена заштита жена- Суботица 2018.-2020. година

Упоредни преглед података са другим градовима и у односу на покрајински и републички просек

2020. година	РС	АПВ	Суботица	Ниш	Крагујевац	Нови Сад	Крушеваци	Зрењанин
Број лекара на 1000 становника	2,9	2,5	2,5	5,2	4,8	4,1	3,0	2,7
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом	71,77	66,22	81,08	79,2	60,5	48,74	65,43	52,05

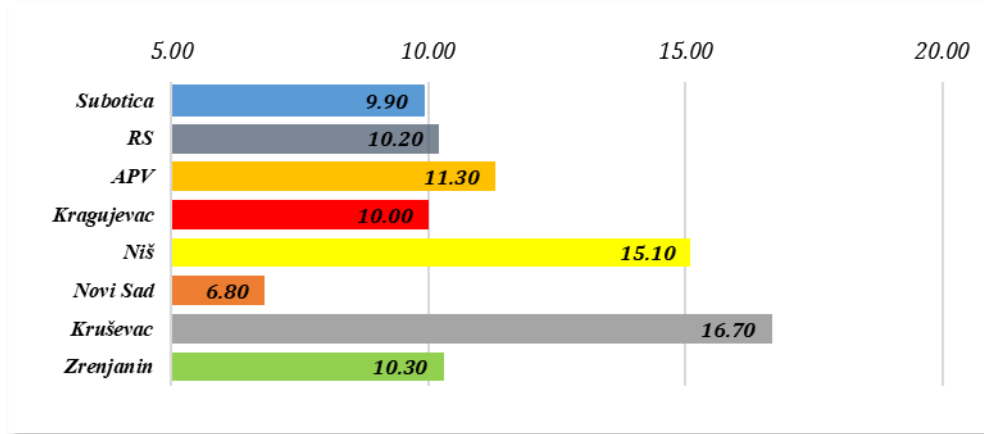
заштитом (%)								
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0,65	0,56	0,57	8,54	0,37	0,67	0,41	0,73

3.1.4. Социјална заштита

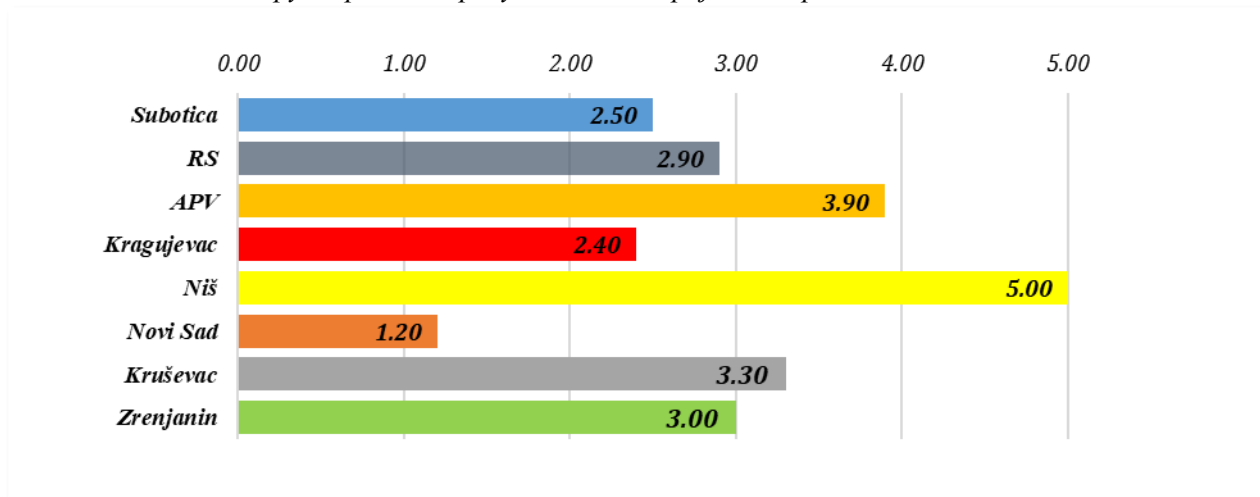
Кратак преглед података из области социјалне заштите града Суботице

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР	18.226	16.464	13.483	13.214
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР-мушкарци	8.231	7.333	6.011	6.082
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР-жене	9.995	9.131	7.472	7.132
Корисници социјалне заштите на евиденцији ЦСР. као % укупног броја становника	13,3	12,1	9,9	9,8
Број стручних радника у ЦСР	32	28	27	31
Број корисника новчане социјалне помоћи	4.815	3.980	3.338	2.993
Процент корисника новчане социјалне помоћи. и њихов % од укупног броја становника	3,5	2,9	2,5	2,2
Процент корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица од укупног броја становника	0,17	0,18	0,19	0,17
Процент корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица и њихов % од укупног броја становника	0,4	0,4	0,4	0,4
Број корисника дечијег додатка (0-17 година)	2.887	2.526	2.252	2.062
Број корисника дечијег додатка (0-17 година) и њихов % од укупног броја деце	12,2	10,7	9,6	8,9
Стопа деце која користе услуге смештаја (0-17 година) на 1000 деце	8,7	8,9	9,1	9,3
Број деце у хранитељским породицама	184	191	194	199
Стопа деце у хранитељским породицама	7,7	8,1	8,3	8,6
Број корисника државних домова за смештај старих (65 + година)	273	280	245	212
Удео корисника државних домова старости 65 и више година у укупном броју лица старости 65 и више година	1,0	1,1	0,9	0,8
Број пријављених случајева породичног насиља према деци	106	142	236	161
Број пријављених случајева породичног насиља према женама	328	439	596	532
Број деце у сукобу са законом	314	485	498	283
Стопа деце у сукобу са законом на 1000 деце (6-17 година)	19,3	30,2	31,4	18,1

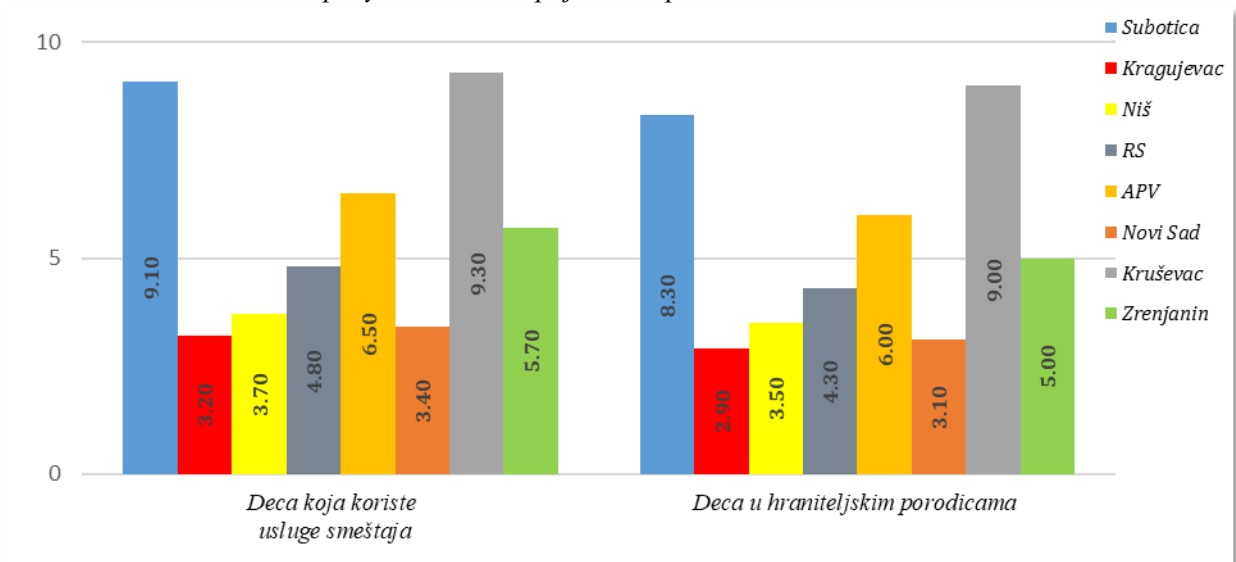
Удео корисника социјалне заштите у укупном становништву (%) у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупном становништву (%) у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

Стопа деце која користе услуге смеиштаја, стопа деце у хранитељским - у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. Година

У граду Суботици удео корисника социјалне заштите у укупном становништву је нижи како од покрајинског просека, тако и од републичког а у односу на посматране градове такође је тај проценат мањи.

Поред тога, је наравно и удео корисника новчане социјалне помоћи у укупном становништву исто мањи од наведених просека односно посматраних градова.

Што се тиче стопе деце која користе услуге смештаја и која су у хранитељским породицама такође, вредности стопе су значајно веће од покрајинског и републичког просека, као и од осталих градова осим Крушевца са којим су вредности на приближном нивоу.

3.1.5. Култура

Град Суботица има 11 Установа културе.

Градска библиотека, Градски музеј, Савремена галерија, Народно позориште, Дечје позориште, Позориште „Деже Костолањи“, Историјски архив, Завод за заштиту споменика културе Суботице, Александар Лифка Арт Биоскоп, Фондација за омладинску културу и стваралаштво „Данило Киш“, Галерија „др Винко Перчић“ и ЗОО Палић.

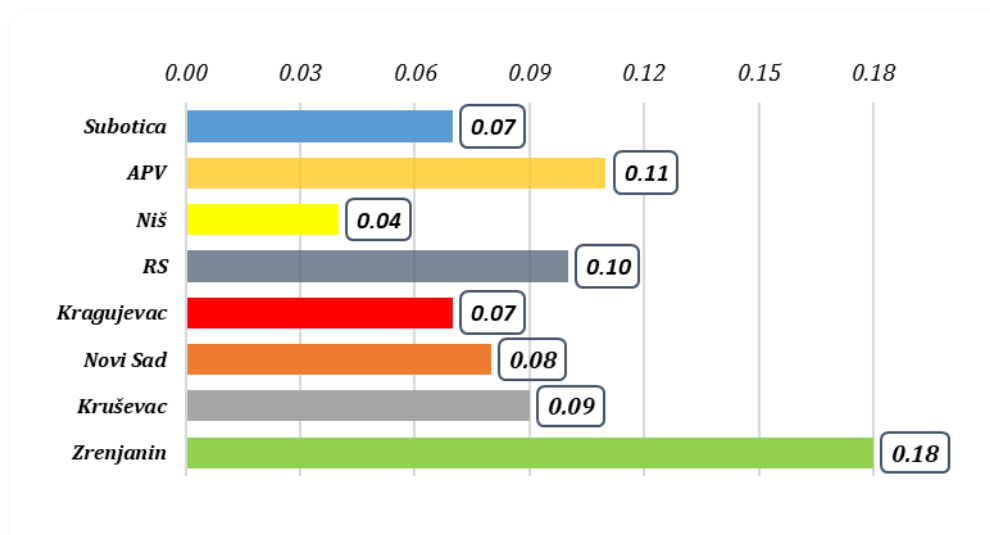
Упоредни преглед података са другим градовима

2020. година	Суботица	Крагујевац	Ниш	Нови Сад	Крушевац	Зрењанин
Број биоскопа	3	1	3	3	0	1
Број музеја	2	3	1	8	1	1
Број позоришта	3	3	2	7	1	3

3.1.6. Правосуђе/безбедност

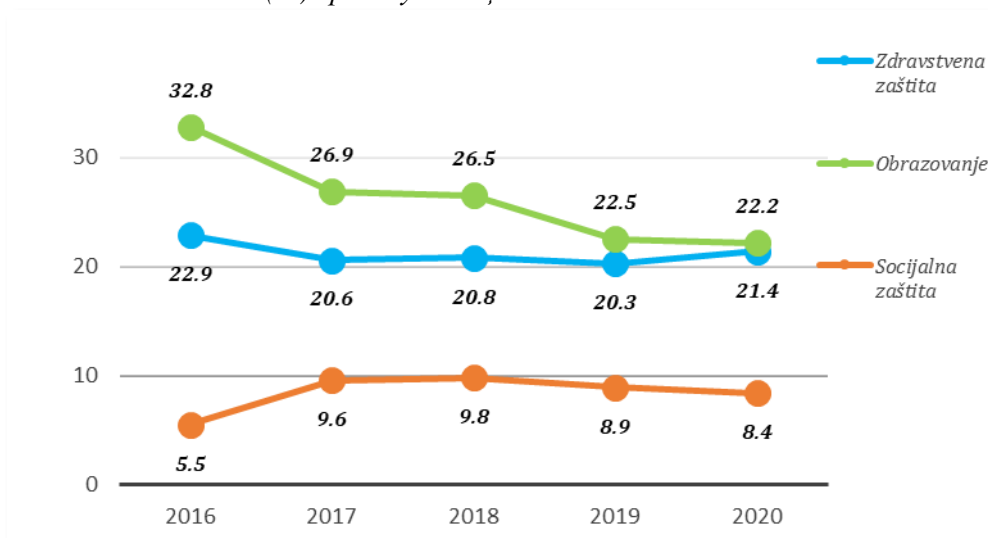
На следећем дијаграму је приказан удео малолетних учиниоца кривичних дела којима су изречене кривичне санкције према месту извршења у укупном броју малолетног становништву где се види да су вредности испод републичког и покрајинског просека, док су са посматраним градовима на сличном нивоу.

Удео малолетних учиниоца кривичних дела (14–17 година) којима су изречене кривичне санкције према месту извршења у укупном броју малолетног становништву (%) у односу на посматране градове и републички и покрајински просек - 2020. година

3.1.7. Расходи корисника буџетских средстава

Учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава (%) - град Суботица 2016.-2020. година

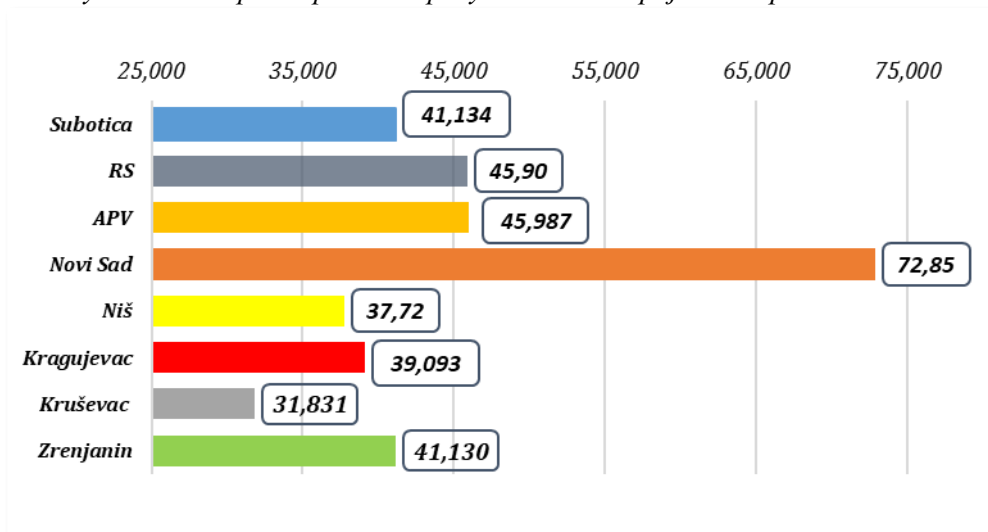

Приказано учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава показује значајан пад, око 10% код образовања, код здравствене заштите је то на приближном нивоу, уз благи пад док је код социјалне заштите забележен значајан раст у односу на базну годину.

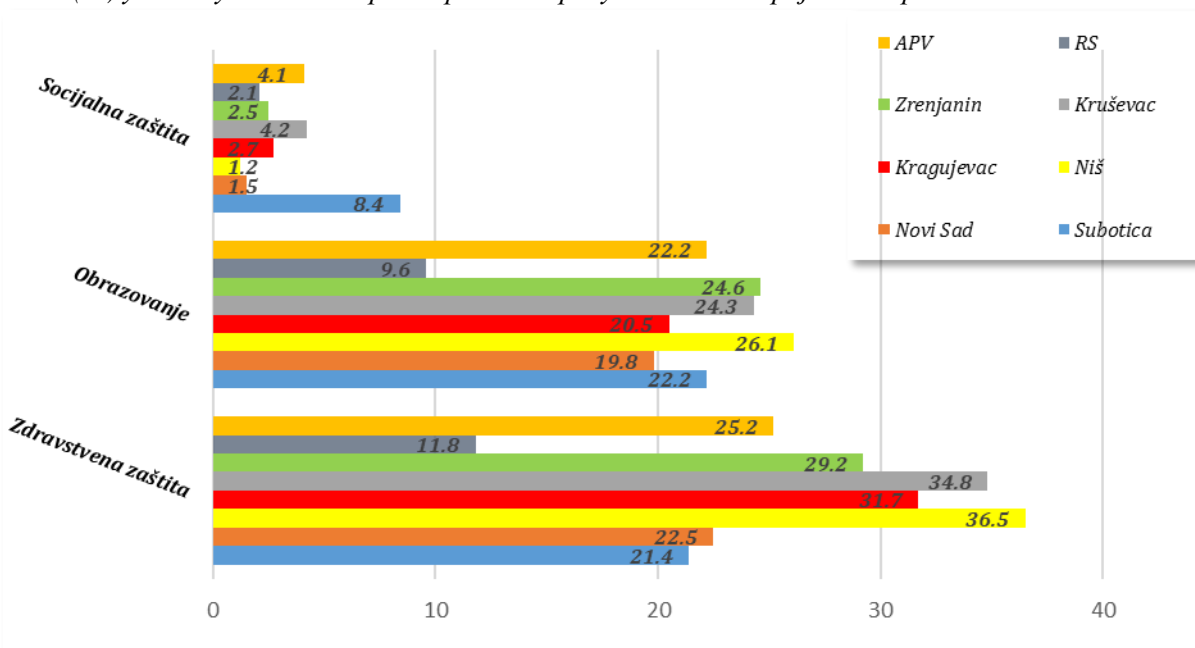
Највећи проценат расхода, 22,2%, у 2020. години је код образовања док су расходи за здравствену заштиту нешто мањи (21,4%), а док су за социјалну заштиту расходи знатно мањи (8,4%).

У следећем дијаграму приказани су подаци града Суботице за 2020. годину и упоређују се са подацима следећих градова: Нови Сад, Ниш, Крушевац, Крагујевац и Зрењанин а такође и у односу на покрајински и републички просек

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику (РСД) у односу на посматране градове и републички и покрајински просек - 2020. година

Учешће расхода према делатностима у укупним расходима корисника буџетских средстава (%) у односу на посматране градове и републички и покрајински просек - 2020. година

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику у 2020. години су нижи од покрајинског и републичког просека и износе 41,134, значајно нижи од Новог Сада а већи од осталих градова осим Зрењанина са којим су вредности на приближном нивоу.

Приказано учешће расхода социјалне заштите у укупним расходима корисника буџетских средстава у 2020. години града Суботице од 8,4% чини значајно више од републичког и покрајинског просека, као и свих посматраних градова.

Код образовања расходи за наведену делатност чине 22,2% од укупних што је једнако покрајинском просеку, више него дупло од републичког просека, приближно са посматраним градовима, доносно ниже од Ниша, Крушевца и Зрењанина, а веће је учешће наведеног расхода од Новог Сада и Крагујевца.

Расходи за здравствену заштиту као проценат укупних расхода од 21,4% града Суботице, у односу на републички су скоро дупло већи, нижи за око 4% од покрајинског просека, иако мањи приближни са Новим Садам док су од осталих градова значајно мањи и то од 8-15%.

3.2. Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница у вези са: Развојни правац 2.: УРБАНИ РАЗВОЈ, КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ у Суботици

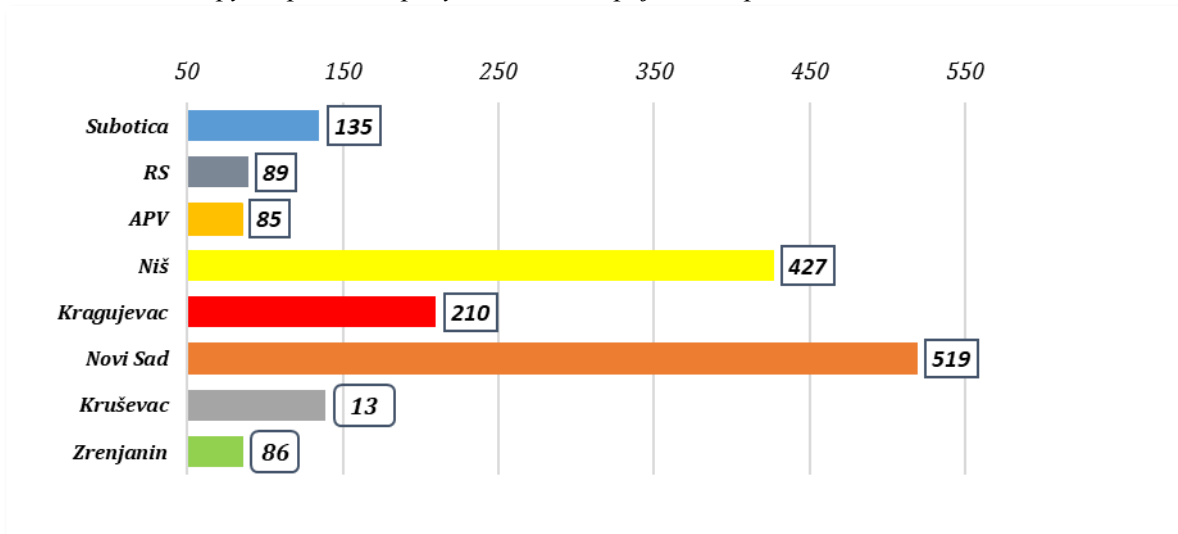
- ✓ Што се тиче густине насељености Суботица је са 135 становника по км² изнад републичког (89) и покрајинског (85) просека, Зрењанина(86), испод Новог Сада (519), Ниша (427) и Крагујевца (210), те на приближном нивоу са Крушевцом (139);
- ✓ Са 92,30% прикључених домаћинстава на водоводну мрежу од укупног броја домаћинстава, Суботица је испод просека Новог Сада (102,30%), Крагујевца (103,90%), АПВ (96,52%) и Крушевца (95,20%), а изнад просека Ниша (53,70%) и РС (86,71%);
- ✓ Са 59,70% прикључених домаћинстава на канализациону мрежу Суботица је изнад просека једино у поређењу са Нишом (38,30%) и АПВ (52,94%), у односу на републику и остале посматране градове је доста испод просека (61,00-95,60%);
- ✓ Вредност изведених радова укупно и изведених радова-новоградња по становнику у Суботици и упоређеним градовима је слична, док је знатно испод просека у РС и АПВ;

- ✓ Број путничких аутомобила на 1000 становника у Суботици је 319, што је скоро исто као у Крагујевцу 320 и Нишу 295;
- ✓ Суботица има 12 ЈКП што је више од Ниша (11), Крушевца (4), Крагујевца (4) и Зрењанина (8) и мање од Новог Сада (19);
- ✓ Број запослених у ЈКП у Суботици на 1000 становника је 8 што је тек мало више од Крушевца, Крагујевца и Зрењанина који имају 7 запослених и ниже од Новог Сада (19) и Ниша (12);
- ✓ Коефицијент солвентности Суботице је 236,8, што је знатно ниже у поређењу са Новим Садом (496,3) и више у односу на поређене градове: Ниш (172,1), Крушевац (110,6), Крагујевац (233,4), Зрењанин (145,5);
- ✓ Што се тиче укупних прихода по запосленом у хиљадама РСД Суботица је са 4.209,17 у рангу са Новим Садом (4.305,07) и прилично изнад осталих упоређиваних градова.

3.2.1. Основни подаци

На дијаграму је приказан број становника на један км², где је број истих у граду Суботица (135) далеко изнад покрајинског и републичког просека као и вредности за посматране градове.

Густина насељености- број становника на км² – у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

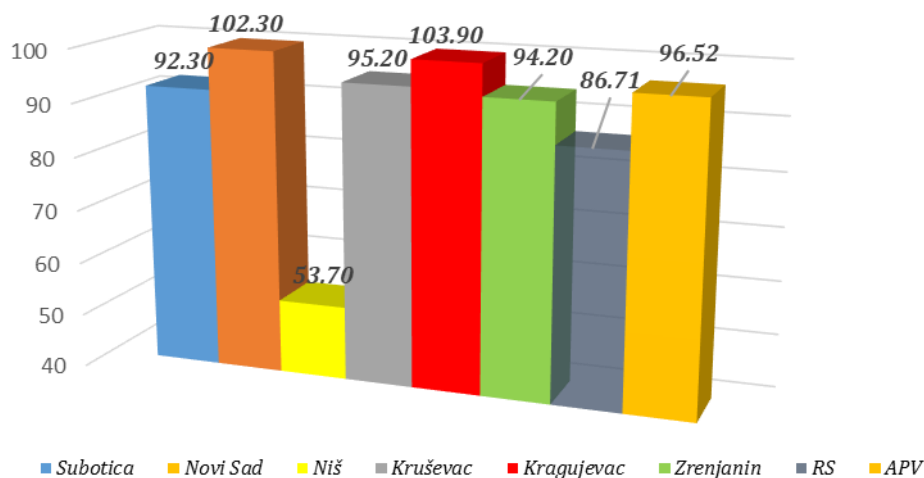

3.2.2. Заштита животне средине

Водоснабдевање

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Дужина водоводне мреже. км	587	588	589	588
Испоручене воде за пиће. хиљ.м ³	8.576	8.172	8.160	8.253
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	48.290	48.646	49.098	49.808
Процент домаћинстава прикључених на водоводну мрежу %	76,01	76,57	77,29	78,40

Домаћинства прикључена на водоводну мрежу као % укупног броја домаћинстава- у односу на посматране градове и републички и покрајински просек – 2020. година

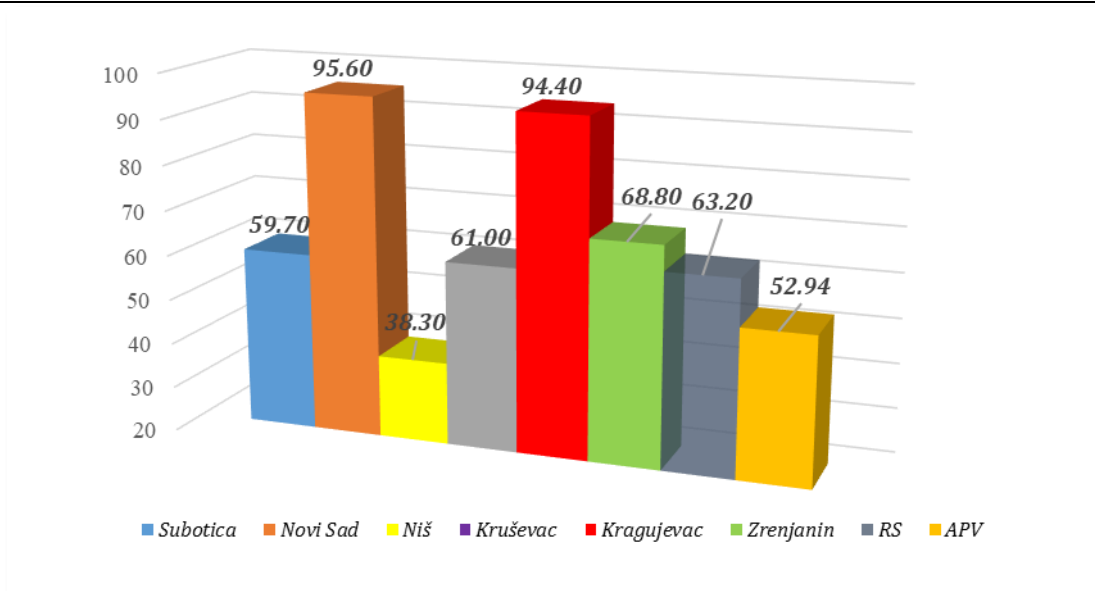

Са 92,30% прикључених домаћинстава на водоводну мрежу град Суботица је изнад републичког а испод покрајинског просека. Ако се упореди са посматраним градовима, видљиво је да је град Суботица по овом показатељу испод свих осталих, осим Ниша од кога је та вредност скоро дупло већа.

Одвођење отпадних вода

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Дужина канализационе мреже	356	359	355	360
Испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода. хил.м ³	4.786	4.890	4.872	4.613
Пречишћене отпадне воде. хил.м ³	11.133	9.790	10.338	10.009
Процент пречишћене отпадне воде на систему одвођења	100%	100%	100%	100%
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	27.899	28.125	28.191	28.639
Процент домаћинства прикључених на систем одвођења отпадних вода/ канализацију %	43,92	44,27	44,38	45,08

Домаћинства прикључена на канализациону мрежу као % укупног броја домаћинства- у односу на посматране градове и републички и покрајински просек - 2020. година

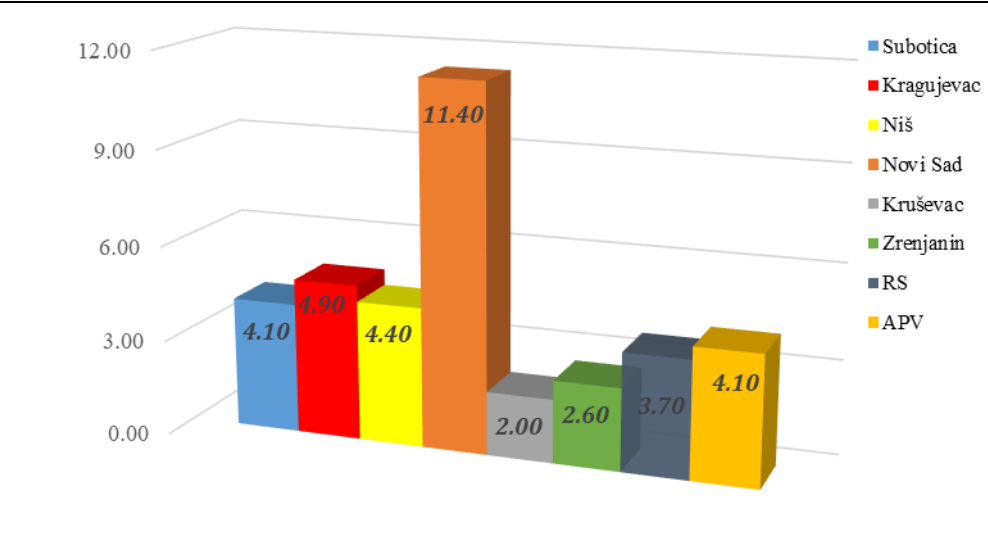

Са 59,70% прикључених домаћинстава на канализациону мрежу град Суботица има нижу вредност овог показатеља у односу на посматране градове и републички просек, осим града Ниша док је у односу на покрајински просек та вредност већа.

3.2.3. Грађевинарство

Град Суботица	2018	2019	2020
Вредност изведених радова. укупно у хиљ РСД	5.852.240	6.657.487	8.991.783
Вредност изведених радова-новоградња. укупно у хиљ РСД	2.167.290	3.641.643	4.763.050
Број изграђених станова	160	341	561
Површина изграђених станова (м ²)	13.951	26.271	-
Изграђени станови на 1000 становника	1,2	2,5	4,1
Процент инвестиција у грађевинарству у односу на укупне инвестиције	11,39	9,98	13,6

Изграђени станови на 1000 становника – у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. Година

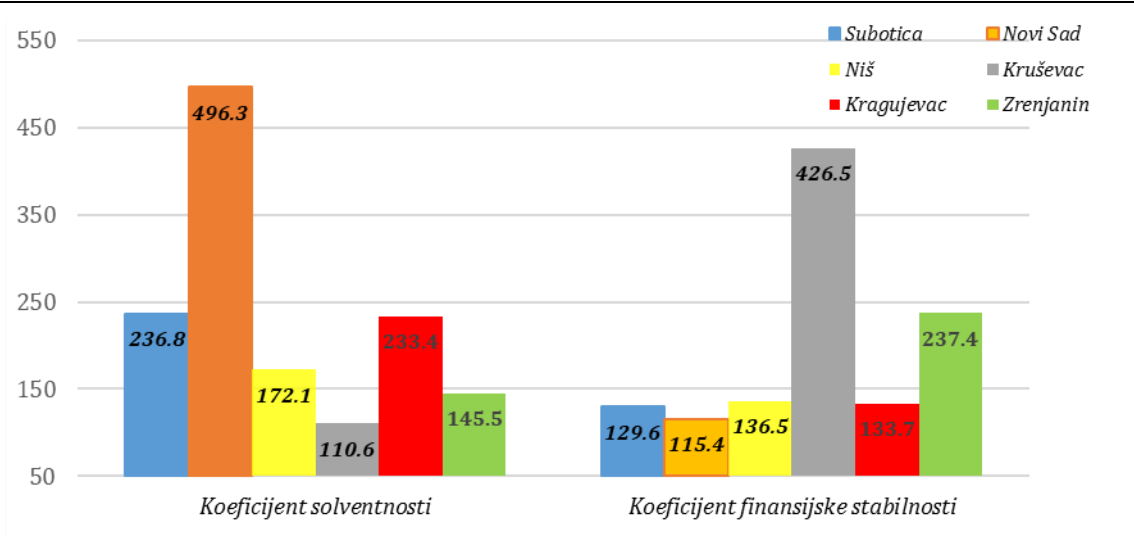
3.2.4. Финансијски показатељи Јавно комуналних предузећа

Град Суботица	2016	2017	2018	2019	2020
Број ЈКП	12	12	12	11	12
Укупан број запослених у ЈКП	1221	1217	1163	1053	1149
Број запослених у ЈКП на 1000 становника	9	9	8	8	8
Укупан нето резултат из редовног пословања, у хиљ.РСД	378.441	394.257	179.383	79.989	95.836

У граду Суботици постоји 12 јавних предузећа и то:

- ✚ "Јавно предузеће за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање"
- ✚ ЈКП "Чистоћа и зеленило"
- ✚ ЈП "Суботица-транс"
- ✚ ЈП "Палић-Лудаш"
- ✚ ЈКП "Водовод и канализација"
- ✚ ЈКП "Стадион"
- ✚ ЈКП "Суботичке пијаце"
- ✚ ЈКП "Паркинг"
- ✚ ЈКП "Погребно"
- ✚ ЈКП "Димничар"
- ✚ ЈКП "Суботицагас"
- ✚ ЈКП "Суботичка топлана"

Коефицијент солвентности/Коефицијент финансијске стабилности (%) – у односу на посматране градове
- 2020. година

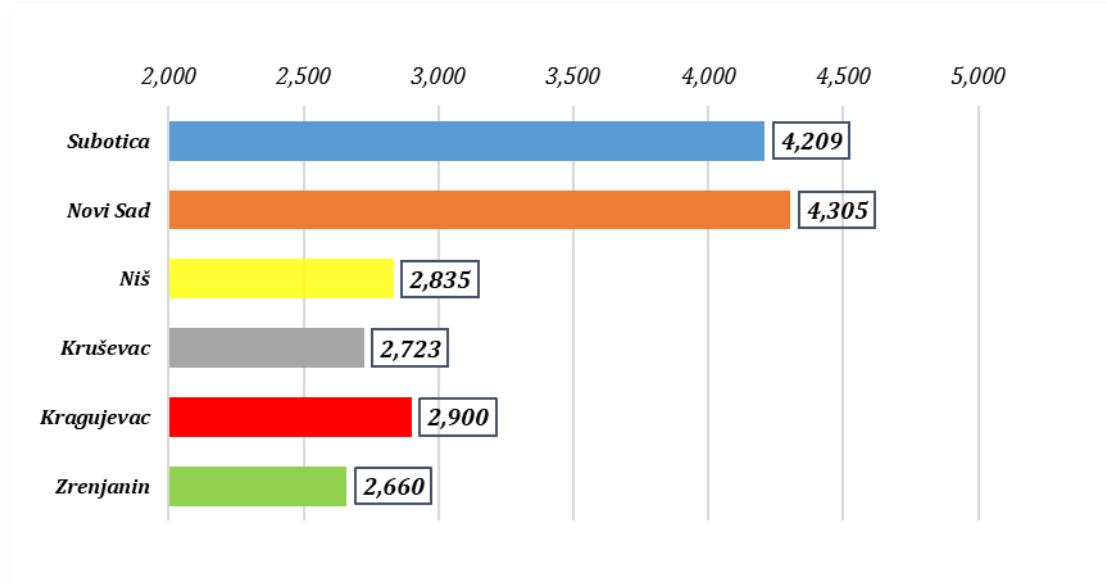

На дијаграму су приказани коефицијенти солвентности и финансијске стабилности у односу на упоређиване градове.

Што се тиче коефицијента солвентности, град Суботица са вредношћу од 236,8 је иза Новог Сада, чији је коефицијент дупло већи (496,3), док је са Крагујевцом (233,4) на приближном нивоу. Остали градови имају вредност овог коефицијента значајно мању у односу на Суботицу. Овај показатељ показује способност ЈКП да плати све обавезе под претпоставком да све доспевају на исти дан. Предузеће је солвентно ако је коефицијент солвентности најмање 1.

Коефицијент финансијске стабилности показује колико се дугорочних средстава финансира из дугорочних извора финансирања. Другим речима, показује са колико динара дугорочних извора финансирања је покривен динар дугорочно везаних средстава. Град Суботица има значајно нижи наведени коефицијент од Крушевца и Зрењанина, иако на приближном нивоу и нешто нижи у односу на Крагујевац и Ниш, а нешто виши у односу на град Нови Сад.

Укупни приходи по запосленом у хиљадама (РСД)- у односу на посматране градове - 2020. година

3.3. Локално економски-привредни развој

Сажетак и сумарни пресек стања и битних чињеница у вези са: Развојни правац 3.: ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКИ-ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ у Суботици

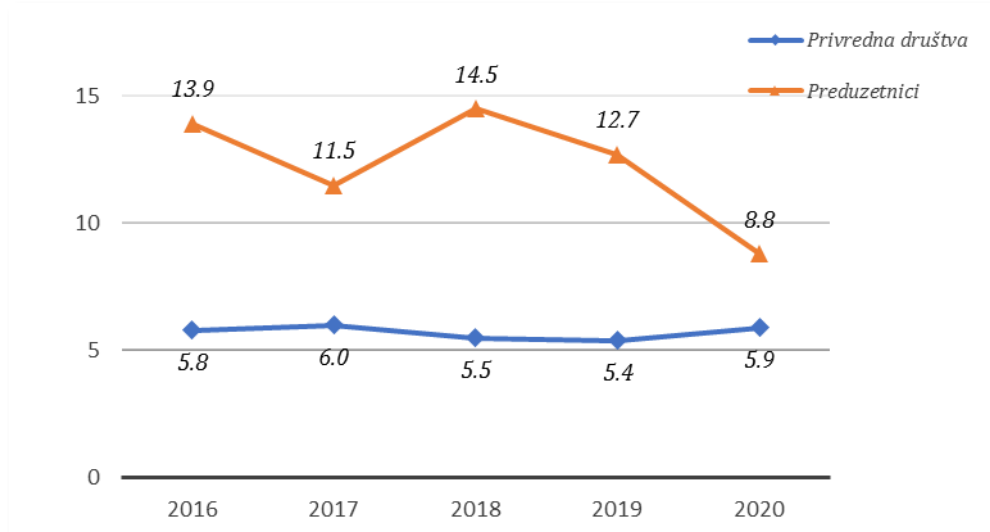
- ✓ Број привредних друштава 2021. године је био 3394, док је предузетника те године било 4220. Тренд од 2018. године на овамо је да број привредних друштава лагано опада, док број предузетника лагано расте.
- ✓ Стопа брисаних/угашених привредних друштава (%) у Суботици (6,9) 2020.год што је више од Новог Сада (2.0), Крушевца (5.3), Крагујевца (5.0) и ниже од Ниша (7.6) и Зрењанина (7.1)
- ✓ Стопа брисаних/угашених предузетника (%) у Суботици (8.) 2020.год што је ниже од свих поређених градова, осим од Новог Сада (4.6)
- ✓ Суботица у односу на Крагујевац (23%) и Ниш (22.4%) има најмање увозника (18.6%). Такође има и најмање извозника (9.4%) у односу на Ниш (12.5%) и Крагујевац (15.9%)
- ✓ Од укупног броја запослених (45896) у 2020.години 83.9% су правна лица, 13.3% су приватни предузетници и запослени код њих, а 2.8% су регистровани индивидуални предузетници.
- ✓ Структура запослености по делатностима као % укупног броја запослених: пољопривреда- 1%, прерађивачка индустрија- 32.8, Трговина на велико и мало- 15.9%, образовање- 5.9%, здравствена и социјална заштита- 7.6%, саобраћај и складиштење- 7.6% и грађевинарство- 4.7%
- ✓ Локацијски коефицијент запошљавања – представља зависност одређене територијалне јединице у односу на привредну делатност. Вредности коефицијента изнад 2 сматрају се великом зависношћу од дате делатности. У случају Суботице, највећи коефицијент запошљавања има прерађивачка индустрија (1,48)
- ✓ Укупан број незапослених 2020.године био је 4178, што значи 31 незапослено лице на 1000 становника. У поређењу са незапосленим лицима на 1000 становника у Крагујевцу (92) и Нишу (97), Суботица се налази у знатно бољој позицији што се незапоселности тиче.
- ✓ Квалификациона структура незапослених лица показује, да су 51,2% без квалификације, 35,7% са средњом школом и 13,1% са вишом или високим образовањем.
- ✓ Просечне зараде без пореза и доприноса по запосленом, 2020. биле су 55.698,00 РСД. У поређењу са другим градовима то је нешто мање од Ниша (57,009.00), Крагујевца (57,400.00), Зрењанина (57,231.00), Новог Сада (67,957,00) и нешто више од Крушевца (50,471,00)
- ✓ 23.3% укупног становништва су корисници пензије у 2020.години, са просечним износом номинално 28.628,00 РСД
- ✓ Што се тиче остварених инвестиција у нова основна средства по делатностима у односу на укупне инвестиције, највише је остварено у области Грађевинарства (32,18%), затим Државна управа и обавезно соц.осигурање (26,51%) и Трговина на велико и мало и поправка моторних возила (16,17%), следе: Пољопривреда (5,81%), Прерађивачка индустрија (5,81%), Снабдевање водом (4,45%), образовање (3,62%), Здравствена и социјална заштита (5,45%)
- ✓ Највише подстицаја регионалног развоја отишло је у 2021.години на Пољопривреду (42%), затим постицање Запошљавања (16,4%), Производње (16,1%), итд.
- ✓ Укупан број туриста има тенденцију раста, ако изузмемо нагли пад који се десио 2020. године највероватније услед пандемије Корона вирусом. Већ следеће године се тај број поправио. Исто је и са бројем ноћења. У поређењу са другим градовима Суботица има највише ноћења домаћих туриста (81,19%), али се не може похвалити бројем ноћења страних туриста (свега 18,81%)
- ✓ Степен самофинансирања ЈЛС је нижи од просека у РС, АПВ и осталих упоређиваних градова. Иста је ситуација и са финансијском аутономијом ЈЛС;

3.3.1. Привредна друштва и предузетници

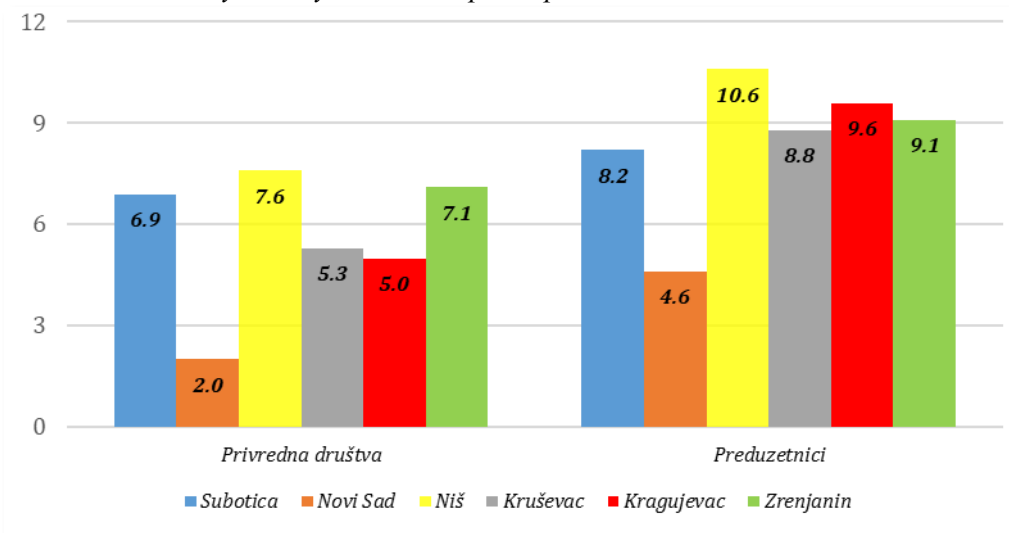
По подацима Агенције за привредне регистре за 2021. годину на територији града Суботице регистровано је 3.394 привредних друштава, као и 4.220 предузетника.

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Број привредних друштава	3.959	3.461	3.429	3.394
Број предузетника	3.893	4.034	4.070	4.220
Број привредних друштава на 1000 становника	29	25	25	25
Број предузетника на 1000 становника	28	30	30	31

Стопа настанка привредних друштава/предузетника (%) - град Суботица 2016.-2020. година

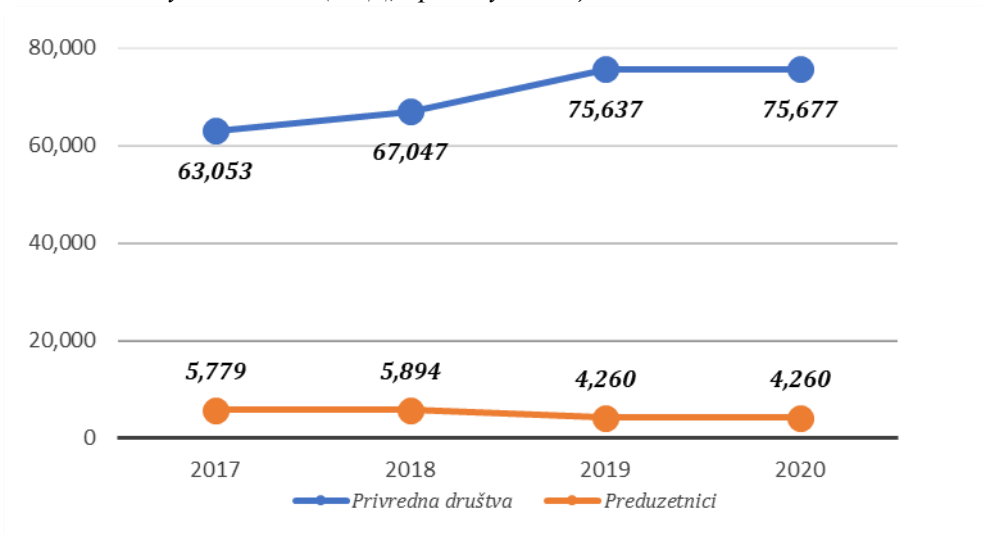
Стопа брисања/гашења привредних друштава/предузетника (%) – у односу на посматране градове - 2020. година

3.3.2. Пословање привредних друштава и предузетника

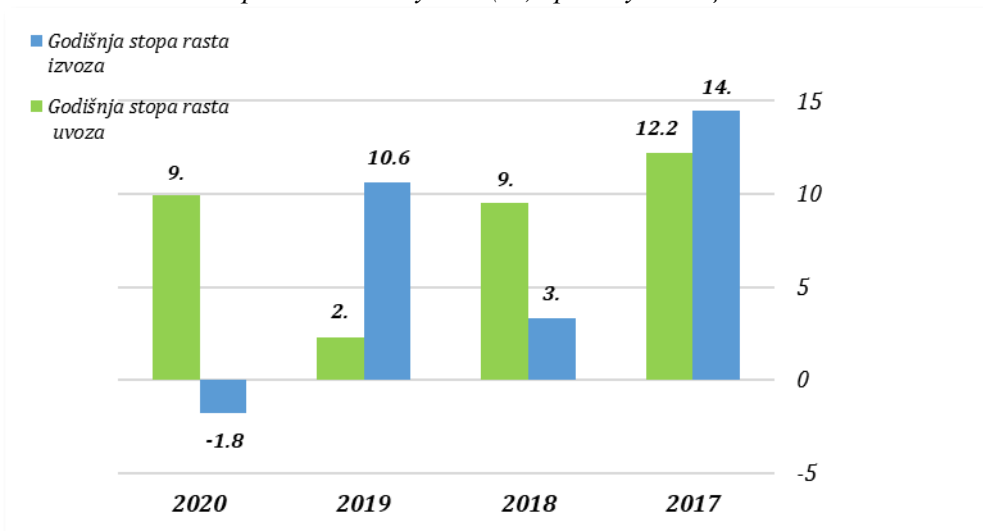
Град Суботица	2017	2018	2019	2020
Укупни пословни приходи привредних друштава, хиљ.РСД	185.754.371	194.300.859	215.793.365	219.236.885
Укупни пословни приходи предузетника, хиљ.РСД	4.663.823	5.075.058	10.357.076	10.436.995

Пословни приходи привредних друштава/ предузетника по привредном друштву/предузетнику у хиљадама (РСД)-град Суботица 2017.-2020. година

Пословни приходи привредних друштава по једном привредном друштву показују раст у односу на базну годину у посматраном периоду, док су код предузетника Суботице пословни приходи у благом паду.

Годишње стопе раста извоза/увоза (%) - град Суботица 2017.-2020. година

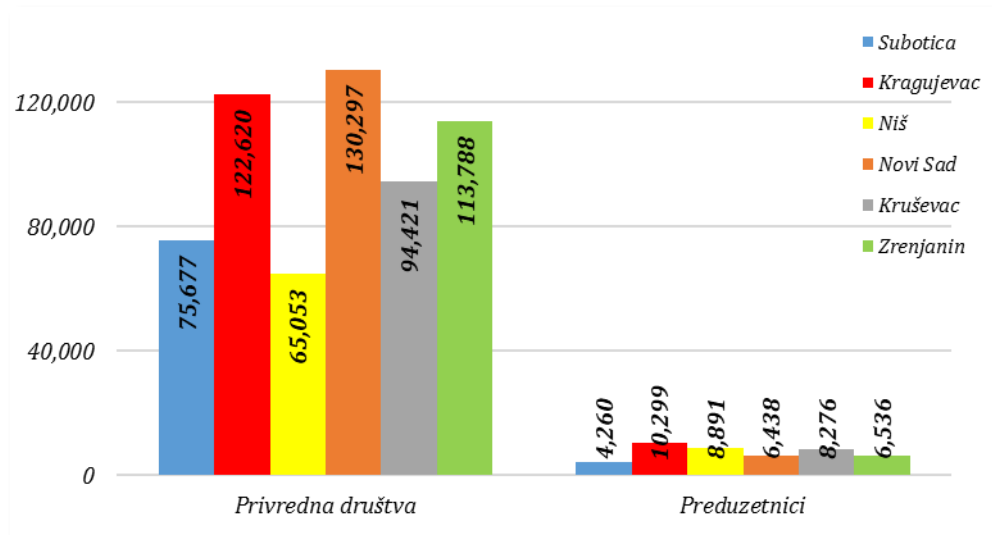
Годишња стопа раста увоза представља показатељ који указује на процену раста увоза и ниво тржишног учешћа у спољнотрговинској размени са иностранством. У Суботици у 2020. години проценат ове стопе је на задовољавајућем нивоу јер што је већа вредност овог показатеља указује се на већу зависност општине за иностраном робом. Високе вредности показатеља су прихватљиве само уколико се ради о увозу сировина и репроматеријала, за даљу производњу и извоз, што је видљиво из приказаног дијаграма за предметни период.

Годишња стопа раста извоза представља показатељ који указује на процену раста извоза и ниво тржишног учешћа у спољнотрговинској размени са иностранством. Што је већа вредност показатеља показује се већи степен отворености општине, већи прилив девизних средстава и већу привредну активност на територији општине. По приказаном дијаграму јасно се види да је тај проценат са негативним предзнаком, што говори да је неопходно применити одређене мере које ће довести ове резултате бар на ниво из 2019. или 2017. године.

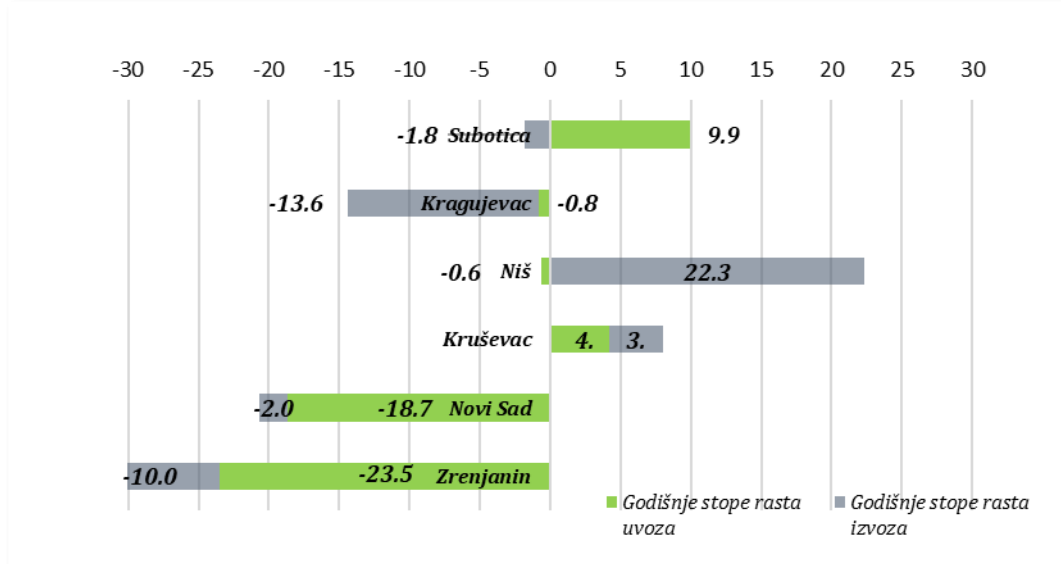
У следећим дијаграмима приказани су подаци града Суботице за 2020. годину и упоређују се са подацима следећих градова: Нови Сад, Ниш, Крушевац, Крагујевац и Зрењанин.

Пословни приходи привредних друштава/ предузетника по привредном друштву/предузетника (у хиљадама РСД)

– у односу на посматране градове - 2020. година

Годишње стопе раста извоза/увоза (%) у односу на посматране градове - 2020. година

3.3.3. Запошленост и зараде

Запошленост

Град Суботица	2017	2018	2019	2020
Укупан број запослених	44.963	45.631	46.103	45.896
Запослени у правним лицима. као % укупног броја запослених	84,6	84,2	84,1	83,9
Приватни предузетници и запослени код њих. као % укупног броја запослених	12,0	12,7	12,9	13,3
Регистровани индивидуални пољопривредници. као % укупног броја запослених	3,4	3,1	3,0	2,8

На крају 2020. године, по подацима републичког завода за статистику на територији града Суботице било је запослено 45.896 лица што чини 33,83% укупне популације што је за нешто више од 1% од републичког просека.

Незапосленост

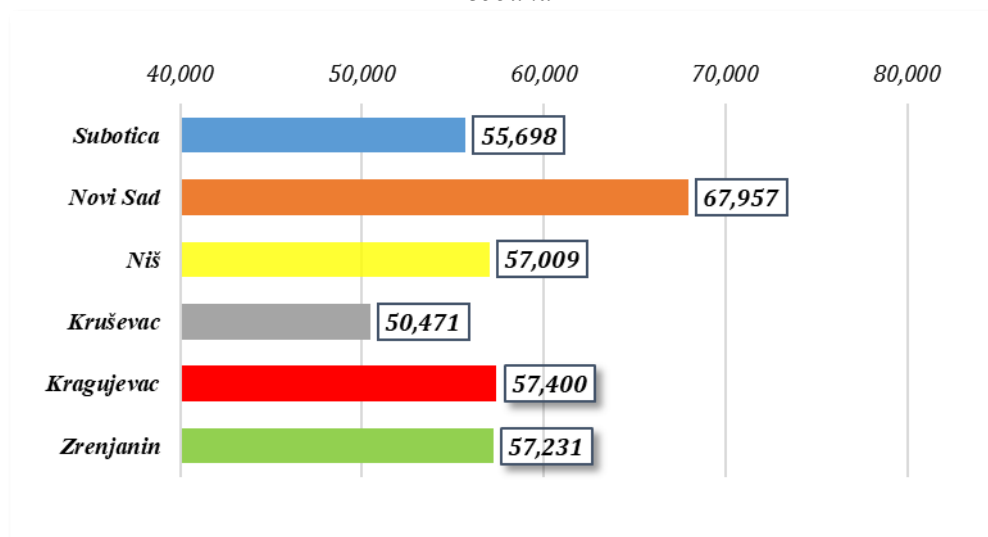
Град Суботица	2017	2018	2019	2020
Укупан број незапослених	5.858	4.700	4.452	4.178
Незапослена лица на 1000 становника	43	34	33	31
Незапослене жене, као % незапослених лица	47,1	47,9	49,3	50,4

На крају 2020. године, по подацима Националне службе за запошљавање на евиденцији регистрованих незапослених лица на територији Суботице било је 4.178 лица што чини 3,08 % укупне популације, од чега је жена 1.968, што чини 47,1 % од укупно незапослених на евиденцији НСЗ.

Што се тиче образовне структуре регистрованих незапослених лица на евиденцији НСЗ највише је неквалификованих лица 51,20 % и регистрованих незапослених лица са III и IV степеном стручне спреме 35,70%, док је незапослених лица са високом или вишом стручном спремом укупно њих 13,10%.

Зараде

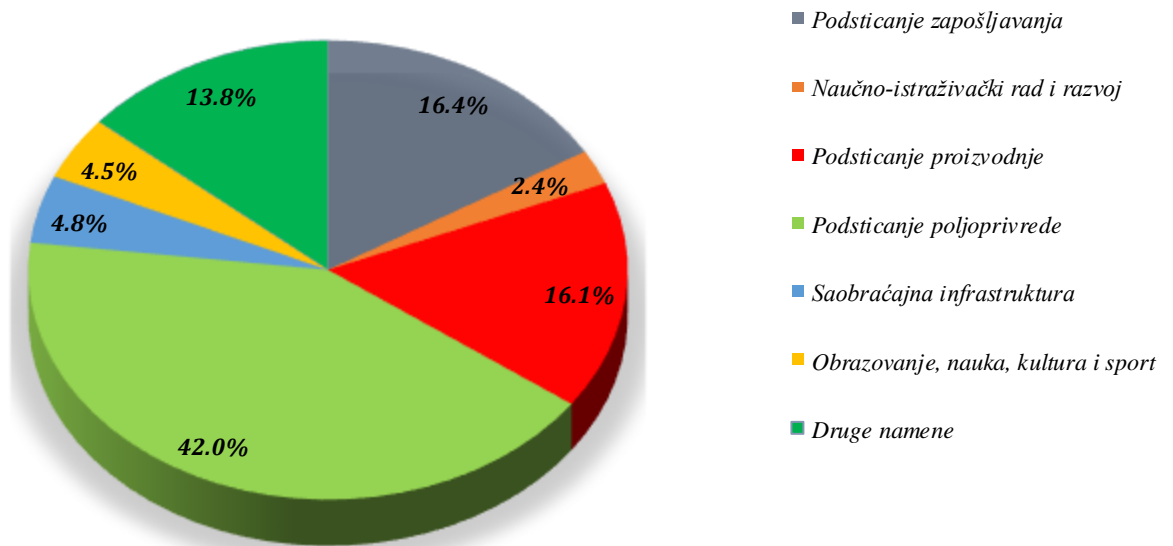
Просечне зараде без пореза и доприноса, по запосленом (РСД)– у односу на посматране градове - 2020. година

Из дијаграма у којима су приказани подаци о зарадама по запосленом без пореза и доприноса (годишњи просек) за 2020. годину, јасно се види да су исте на територији града Суботице на приближном нивоу као код посматраних градова осим Новог Сада од кога су значајно мање.

3.3.4. Подстицаји регионалног развоја

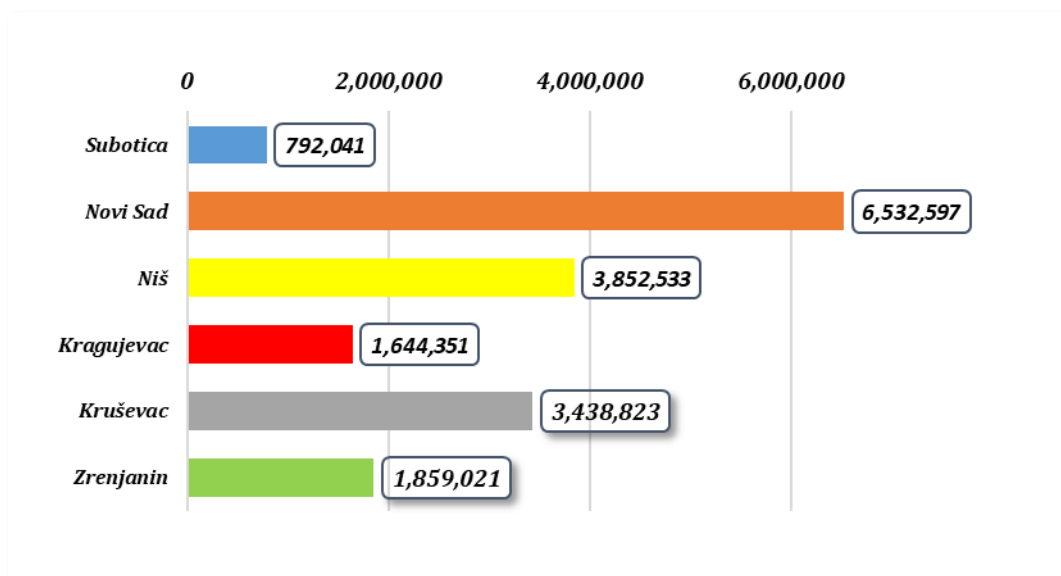
Укупни подстицаји регионалног развоја према наменама, %
-град Суботица 2021. година

Град Суботица је у 2021. години успео да привуче подстицаје који имају намену подстицања регионалног развоја финансираних од виших нивоа власти у износу од преко 792 милиона РСД. Од тог износа највише је остварено за подстицаје у пољопривреди (42,0%), подстицању запошљавања (16,4%), и производње (16,1%).

Из наредног дијаграма видљиво је да је Суботица у односу на посматране градове остварила најмање подстицаја, те у наредним годинама треба радити на побољшању те се вратити барем на ниво из 2019. и 2020. године када су ти подстицаји износили 1,5 милијарду односно 2,2 милијарде РСД.

Укупни подстицаји регионалног развоја у хиљадама (РСД)
– у односу посматране градове - 2021. година

3.3.5. Туризам

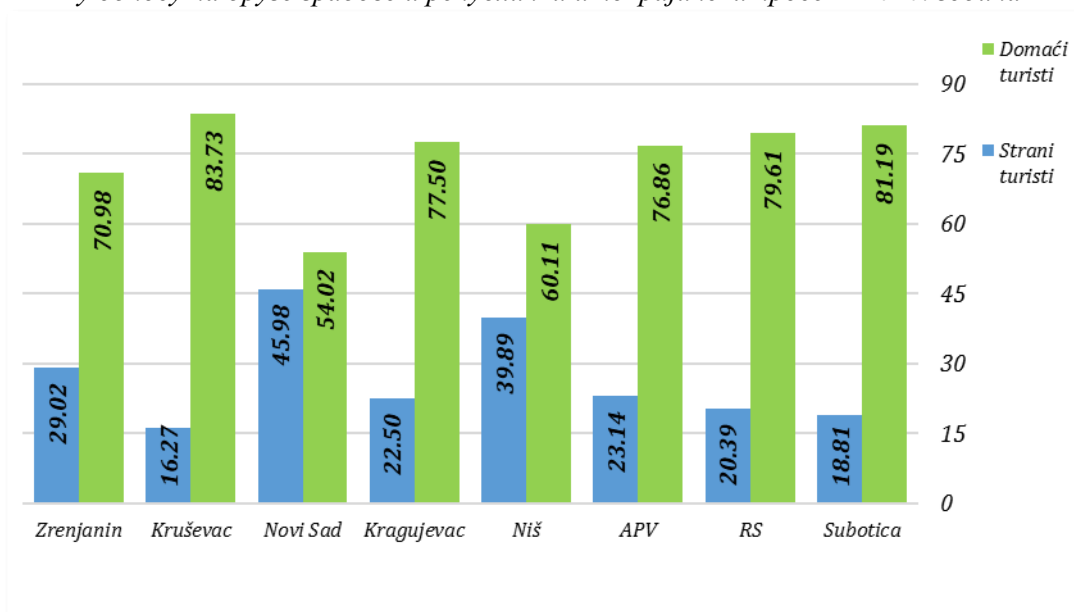
На територији града Суботице постоје одличне могућности за развој градског туризма, културно-историјског, конгресног туризма, уметничког туризма (Међународни филмски фестивал Палић, Дужијанца), бањског туризма (постојећи бањски комплекс Палић који у наредном периоду треба да прерасте у перспективни међународни бањски центар) руралног туризма, етно-гастрономског туризма – рејон суботичко-хоргошке пешчаре (Хоргошко и Палићко виногорје), екотуризма – (посматрање птица, фото сафари, едукативни и рекреативни туризам) у оквиру СРП Лудашко језеро, пословног туризма, приобални туризам на Палићком језеру, транзитни туристички правци Суботица – Сомбор – Бездан – гранични прелаз Бездан (Хрватска).

Према природним и створеним ресурсима туристичка понуда подручја Града Суботице заснива се на следећим доминантним видовима туризма:

- конгресни и пословни туризам у Суботици
- бањски туризам на Палићу са изузетно вредним архитектонским и природним потенцијалима
- спортско рекреативни, излетнички (викенд насеља) и ловни туризам унутар заштићених природних добара (Суботичка пешчара, Лудашко језеро, Палић, Селевењске пустаре)
- сеоски туризам (Келебија, Палић, Хајдуково, Бачки Виногради)
- транзитни туризам уз важније и фреквентне саобраћајнице посебно аутопут Е-75
- туристичко комерцијални садржаји у склопу граничних прелаза

Град Суботица	2018	2019	2020	2021
Укупан број туриста	91.752	98.400	50.170	71.642
Број ноћења	148.656	167.714	118.910	180.548
Број ноћења домаћих туриста	84.696	98.300	96.538	121.742
Број ноћења страних туриста	63.960	69.414	22.372	58.806

Ноћења домаћих и страних туриста као % укупног броја ноћења туриста у односу на друге градове и републички и покрајински просек - 2020. година

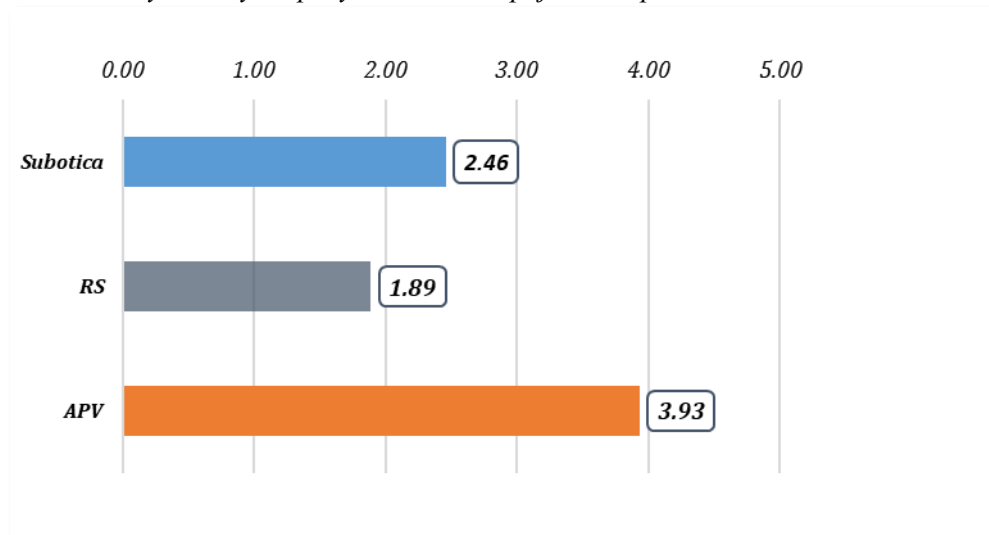

3.3.6. Пољопривреда

Град Суботица	2012-Попис пољопривреде	2018-Анкета о пољопривреди
Број пољопривредних газдинстава	6.626	6.548
Број пољопривредних газдинстава на 1000 становника	47	49
Број пољ. газдинстава, као % укупног броја домаћинстава	12,25	12,11
Економска величина пољопривредних газдинстава, ЕУР ²	93.946.411	-
Економска величина пољ. газдинстава по газдинству, ЕУР	14.178	-
Коришћено пољопривредно земљиште, ха	75.519	74.720
Коришћено пољ. земљиште, као % укупне површине општине	95,33	89,90

У следећем дијаграму је приказан проценат инвестиција у пољопривреди у односу на укупне инвестиције где је Суботица са вредношћу од 2,46% изнад републичког просека а истовремено је вредност тог показатеља испод покрајинског просека.

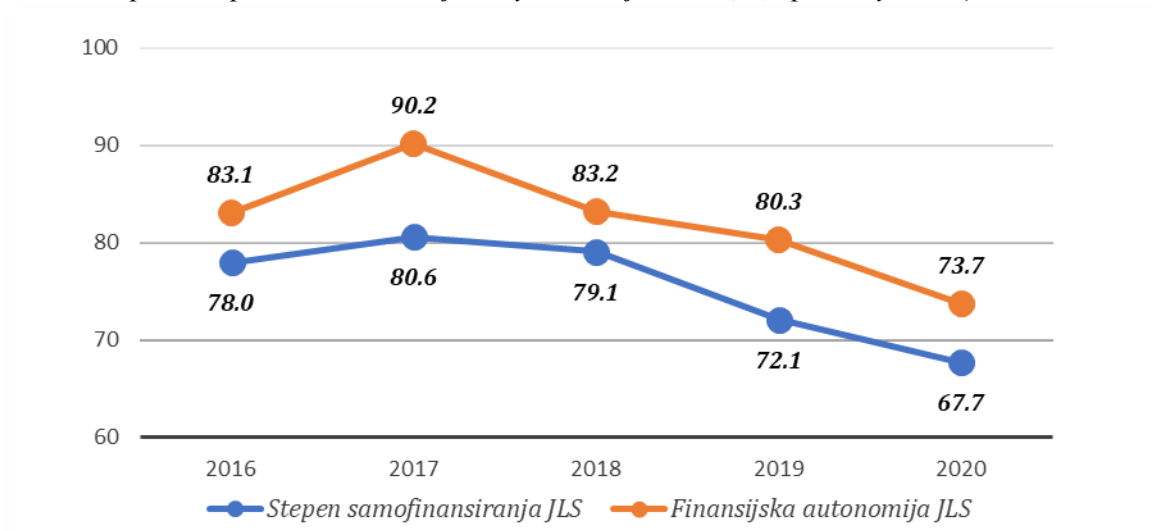
Процент инвестиција у пољопривреди у односу на укупне инвестиције у нова основна средства – у односу на републички и покрајински просек - 2020. година

² Економска величина пољопривредног газдинства се мери као укупна вредност стандардног аутпута (СА) газдинства изражен у еврима. СА неког пољопривредног производа представља просечну новчану вредност бруто пољопривредне производње по цени произвођача, која се очекује у 'нормалним' околностима производње

3.3.7. Финансијски показатељи локалне самоуправе

Степен самофинансирања³ и Финансијска аутономија⁴ ЈЛС (%)-града Суботице 2016.-2020. година

Степен самофинансирања представља показатељ који указује на способност локалне самоуправе да се финансира из изворних и уступљених прихода. Висока вредност овог показатеља указује на високу финансијску самосталност и одрживост. Град Суботица у 2020. години има степен самофинансирања (67,7) уз константан пад у односу на базну годину у посматраном периоду.

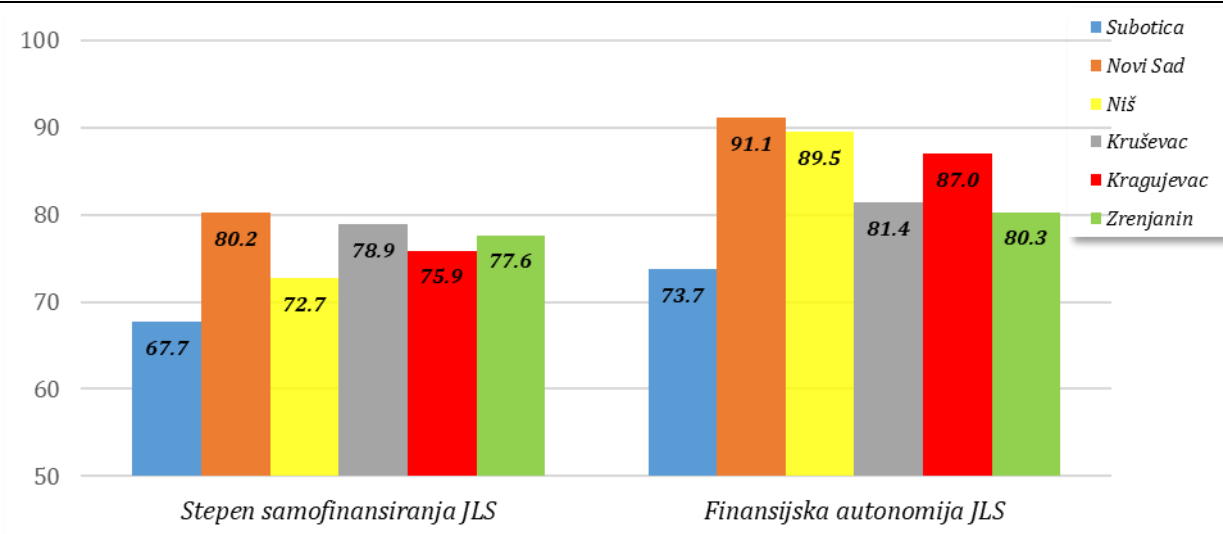
Финансијска аутономија представља показатељ који указује на способност локалне самоуправе да се финансира без трансфера од других нивоа власти. Већа вредност овог показатеља указује на мању зависност општине од централних власти, односно већу сувереност локалне самоуправе у прерасподели својих прихода. Град Суботица у 2020. години има висок проценат (73,7) уз константан пад у односу на базну годину у посматраном периоду.

Град Суботица у односу на посматране градове у 2020. години има најмање вредности од свих посматраних градова што се јасно види из следећег дијаграма.

Степен самофинансирања и Финансијска аутономија ЈЛС (%)-у односу на посматране градове - 2020. година

³ Приказује однос између изворних и уступљених прихода са једне стране, и укупних прихода и примања са друге

⁴ Показатељ способности ЈЛС да се финансира без трансфера од других нивоа власти, односно способности ЈЛС да се финансира на основу Изворних и уступљених прихода, Примања од продаје нефинансијске имовине и Примања од задуживања и продаје финансијске имовине

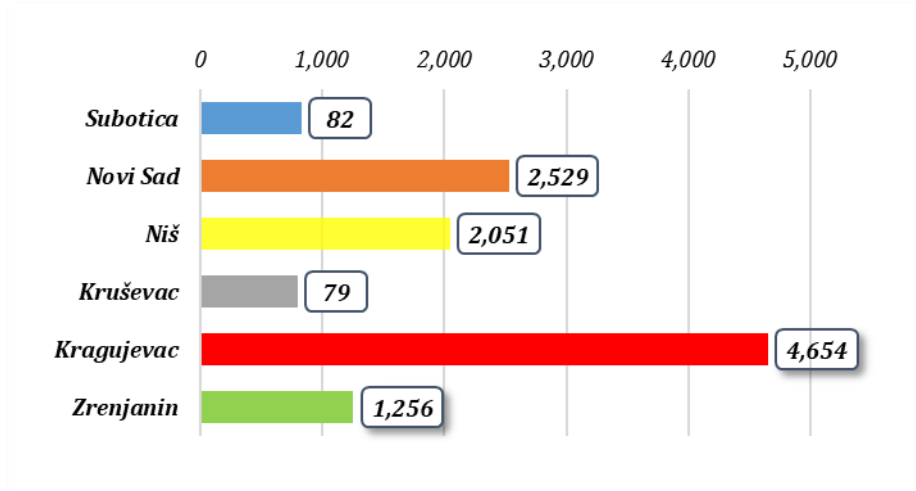

Приходи и расходи

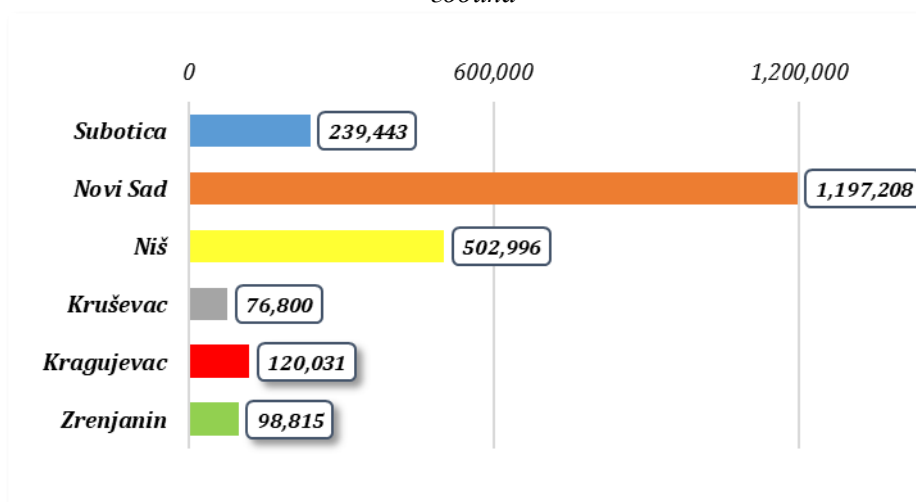
Град Суботица	2017	2018	2019	2020
Укупни приходи. у хиљадама РСД	5.344.133	5.576.975	6.531.546	6.743.165
Укупни приходи по становнику. у РСД. номинално	38.795	40.657	47.859	49.700
Приходи од трансфера од других нивоа власти у хиљ РСД	525.036	937.925	1.286.204	1.774.037
Приходи од трансфера по становнику. у РСД номинално	3.811	6.838	9.424	13.075
Приходи од донација . у хиљадама РСД	69.910	63.251	141.209	178.831
Укупни расходи. у хиљ РСД	5.246.591	5.672.083	6.410.073	6.765.164
Укупни расходи по становнику. у РСД. номинално	38.087	41.350	46.969	49.862
Субвенције у хиљ РСД	823.730	1.035.949	1.112.761	1.176.487
Расходи за донације. дотације и трансфере. у хиљ РСД	670.891	790.125	730.842	629.579

У следећим дијаграмима приказани су подаци града Суботице за 2020. годину и упоређују се са подацима следећих градова: Нови Сад, Ниш, Крушевац, Крагујевац и Зрењанин

Расходи за социјално осигурање и социјалну заштиту по становнику (РСД) у односу на на посматране градове - 2020. година

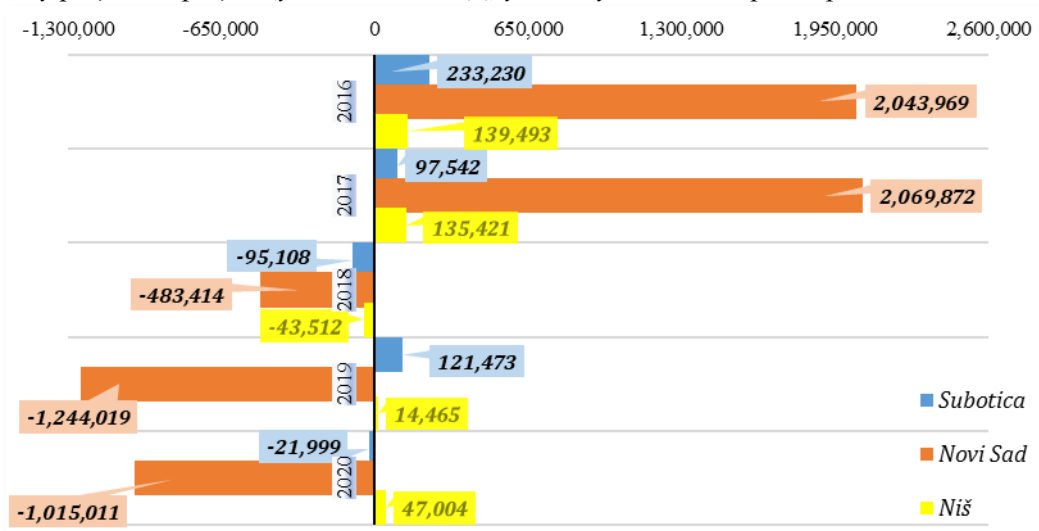

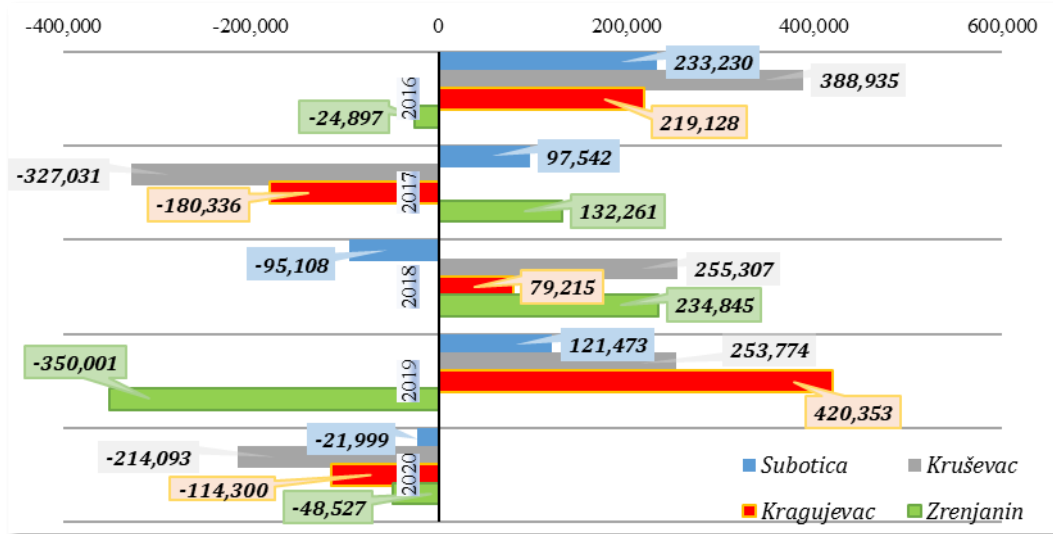
Расходи за дотације невладиним организацијама (у хиљадама РСД) у односу на посматране градове - 2020 година

Остали финансијски показатељи

Буџетски суфицит/дефицит (у хиљадама РСД) у односу на посматране градове – 2016-2020 година

Буџетски суфицит/дефицит представља показатељ који представља разлику између укупних прихода и примања са једне стране и укупних расхода и издатака са друге стране.

Позитивна вредност индикатора указује на суфицит, док негативна указује на дефицит буџета општине. Пожељно је да вредност буде позитивна

Град Суботица у 2020. години има дефицит око 22 милиона рсд, док је претходним годинама у посматраном периоду имала суфицит. Вредности буџетског суфицита/дефицита у посматраном периоду крећу се на приближном нивоу као и код осталих градова са којима се врши поређење.

4. SWOT АНАЛИЗА

4.1. Обједињена SWOT анализа⁵

<u>Strengths (Снаге):</u>	<u>Weaknesses (Слабости)</u>
Образовни потенцијал	Безбедност-мигранти
Градска управа	Здравство (нова болница...)
Културно наслеђе и мултикултуралност	Одлив младих - недовољна интеграција младих у токове
Индустрија, индустријска зона, традиција предузетништва	Недостатак радне снаге (одлазак, застарелост, мањак стручних кадрова)
Квалитетно пружање комуналних услуга и висок степен наплативости услуга	Инфраструктура
Туризам и спорт	Спортски објекти
Здравствена и социјална заштита	Социјална заштита и брига о породици
Манифестације	Државна регулатива, нетранспарентност, администрација, бирократија
Екологија	Очување старих заната
Висок ниво инфраструктурне развијености	Сива економија, корупција, рад на црно
ИТ сектор у развоју	Мала примања, мања платежна моћ
Географско/логистички положај	Недостатак финансијских средстава
Квалитетна/стручна радна снага	Нерешени имовински односи
Пољопривреда, обрадиве површине, природни ресурси	Мањак еколошке свести, дивље депоније
Искуство у пројектима	Квалитет воде у језеру Палић
Обновљиви извори енергије	Трајање капиталних пројеката - недостатак координација међу актерима
Висок ниво техничко-технолошке опремљености	Проблем паркирања
<u>Opportunities (Могућности):</u>	<u>Threats (Претње):</u>

⁵ Током процеса израде Плана развоја Града Суботица, израђена су три SWOT анализе, по један за: 1. Квалитет живота, друштвени развој и добра управа, 2. Урбани развој комунална инфраструктура и заштита животне средине, 3. Локално економско- привредни развој. Овде представљена СЊОТ матрица садржи обједињене исказе из секторских анализа.

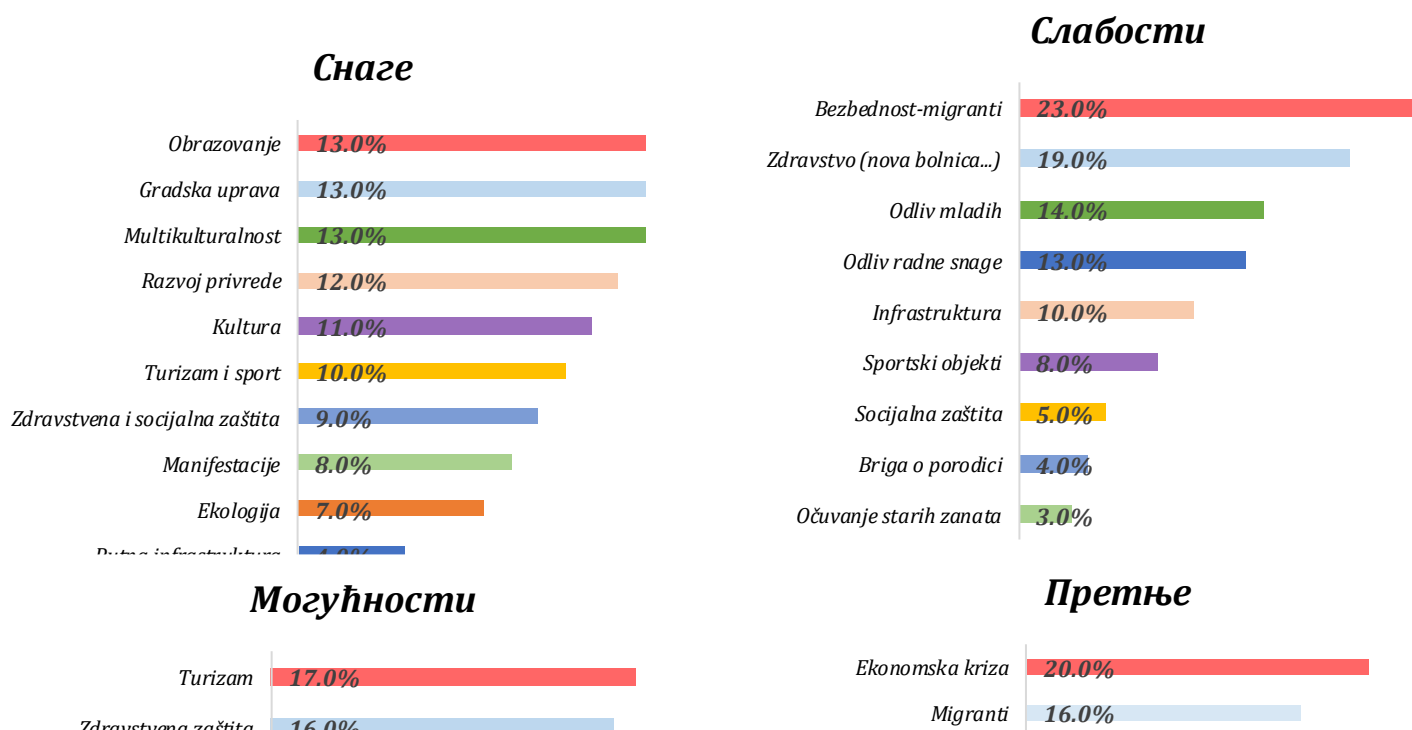
Развој туризма (хотели, аеродром, сецесија, екологија)	Економска криза и инфлација
Више улагања у стручност (људи)	Безбедносна криза (општа, мигранти, оружани сукоби, рат у Украјини)
Развој инфраструктуре	Одлив мозгова, одлазак младих, исељавање
Развој привреде и индустрије	(не) заштита животне средине -загађеност
Развој образовања (капацитет, број факултета, научни центар, научни парк)	Санкције
Радна места и побољшање квалификационе структуре	Елементарне непогоде и климатске промене
Стране инвестиције и инвестиције у велике пројекте	Лоша политика, корупција, одустајање од ЕУ
Заштита животне средине и рециклажа	Недостатак инвестиција, недостатак финансија
Повећање стопе natalитета	Енергетска криза, енергетска нестабилност
Потенцијали ИТ сектора	Слабо образовање, недостатак визије и посвећености
Међународни пројекти, прекогранична сарадња	Смањење ЕУ фондова
Инфраструктура за раст привреде: ширење привредне зоне, слободна зона/логистички центар, предузетничка зона, научно технолошки парк	Епидемија
Унапређење законске регулативе, смањење пореза и доприноса, олакшице послодавцима	Енергетска криза
Развој пољопривреде, производња домаће хране и локалних производа	Недовољно стручан кадар
Приступање ЕУ и ЕУ фондови	Депопулација и пад natalитета
Боље коришћење геостратешког положаја сарадња	Опште осиромашење друштва
Употреба обновљивих извора енергије	
Поврат људи из дијаспоре	

Током процеса, тематске радне групе су вршиле SWOT анализу у све три раније представљене области (1. Квалитет живота, друштвени развој и добра управа, 2. Урбани развој комунална инфраструктура и заштита животне средине, 3. Локално економско- привредни развој), са намером да се дефинишу одговори на уочене снаге, слабости, могућности и претње у дотичном сегменту живота локалне заједнице.

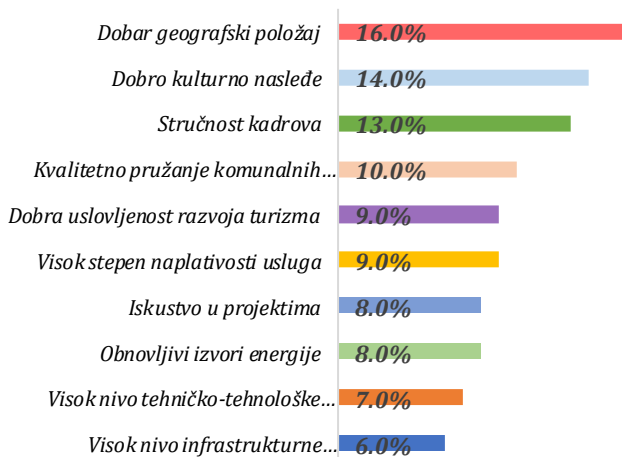
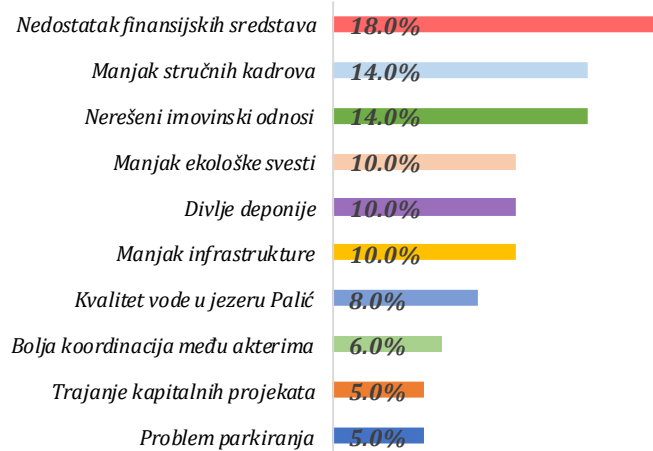
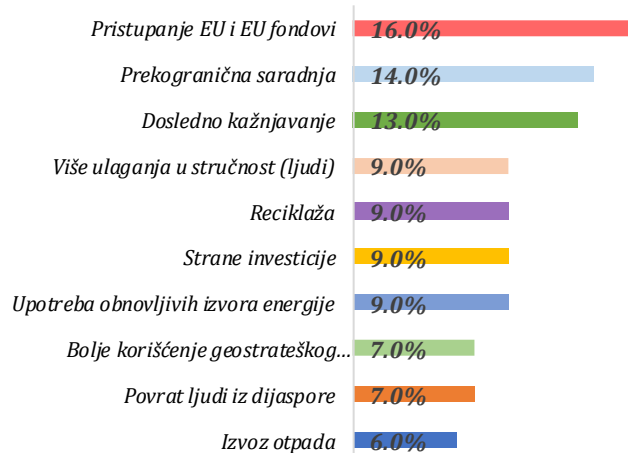
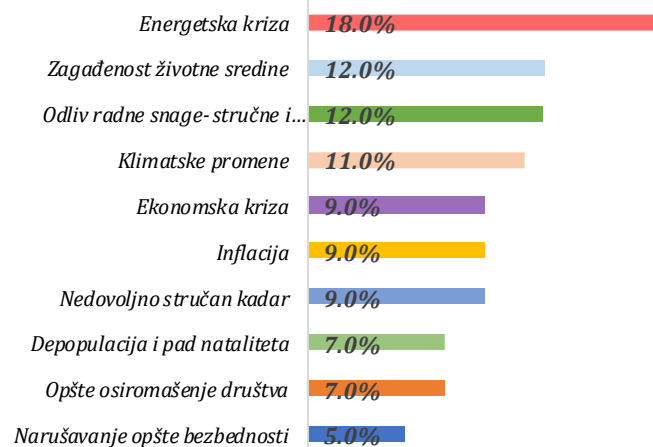
После оцене важности појединих карактеристика, идентификовани су могући приоритетни циљеви (као одговор на изазов) и мере, које ће покренути постојеће стање набоље и довести до постизања приоритетних циљева.

4.2. SWOT анализа-по секторима

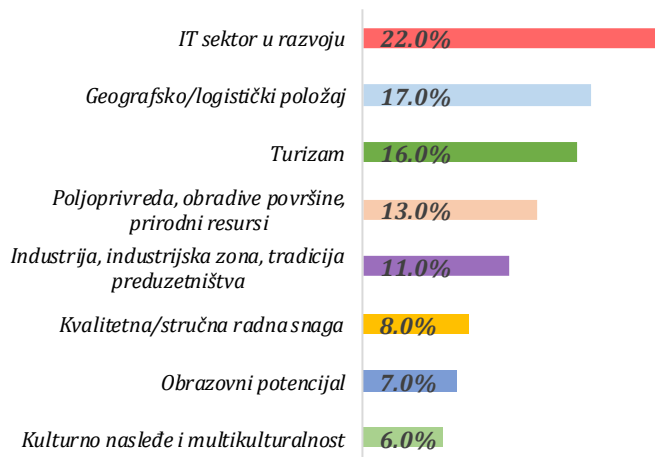
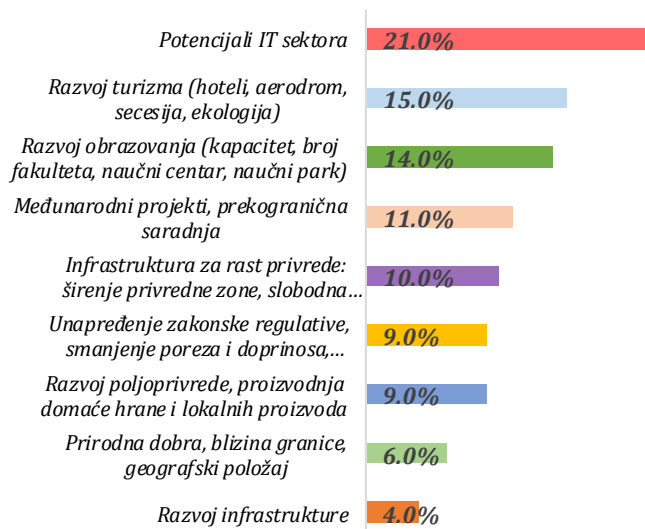
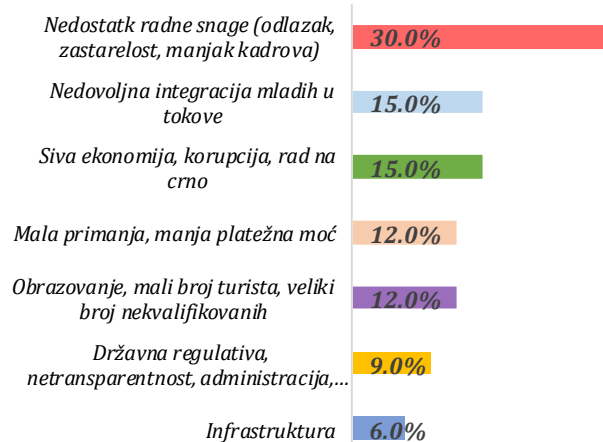
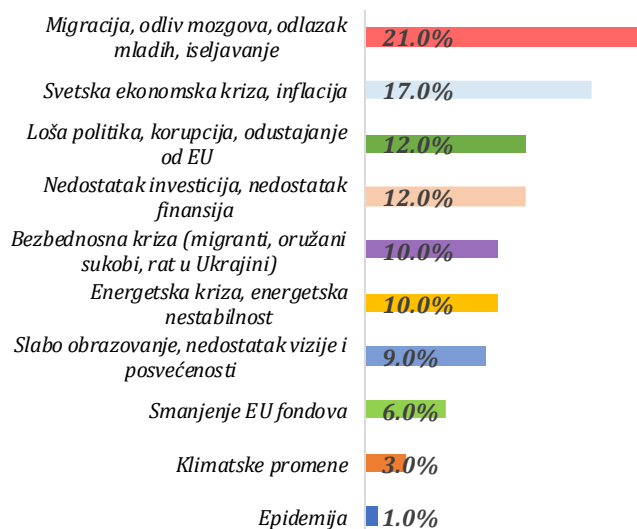
4.2.1. SWOT анализа Квалитет живота, друштвени развој и добра управа

4.2.2. SWOT анализа- Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине

Снаге**Слабости****Могућности****Претње**

4.2.3. SWOT анализа- Локално економско-привредни развој

Снаге**Могућности****Слабости****Претње**

5. ВИЗИЈА И РАЗВОЈНИ ПРАВЦИ ГРАДА СУБОТИЦЕ

5.1. Визија града Суботице

Суботица 2032. године је европски град по мери грађанки и грађанина, привлачна туристичка дестинација у који се долази да се ужива у природи, архитектури, доброј храни, обичајима. Град, који је омогућио свим грађанима инфраструктуру за модеран живот, где су најзначајније вредности знање и мултикултуралност, са ефикасним службама и употребом модерних технологија. Мирно место за породични живот, студентски центар који привлачи младе из околине. Има свој универзитет, јаку и активно стимулисану културну сцену, снажну економију и изобиље модерних послова који иду уз развој ИТ сектора. Град који размишља зелено, са развојним капацитетом усклађеног са темпом и динамиком раста броја становника, где је сачувана стара архитектура из периода сецесије и обновљене грађевине су заштитни знак Суботице.

5.2. Развојни правци града Суботице

На радним састанцима тематских радних група, као и одржаним радионицама, кључни локални актери су дефинисали визију развоја Суботице, тј. жељено стање 2032. године.

Визија представља полазну тачку у дефинисању позитивне промене која се жели постићи.

Како град Суботицу карактеришу неуједначено развијена економија, са доста великим одступањима између градских и сеоских средина, самим тим истовремено су присутни недостатак радне снаге у урбаној средини и мањак радних места, неуједначен квалитет живота и незаокружене комуналне услуге у сеоским срединама, те је присутан велики одлив становништва, развојни правци:

- 1) *Квалитет живота, друштвени развој и добра управа*
- 2) *Урбани развој, комунална инфраструктура и заштита животне средине*
- 3) *Локално економски-привредни развој,*

желе произвести промене које ће елиминисати садашње недостатке те променити постојеће стање.

У циљу остваривања овог, у данашње време, веома изазовног задатка, локална самоуправа своје активности планира да усмери у обезбеђивање квалитетних услова за живот својих грађана на принципима одрживог развоја и управљања ресурсима. На путу за остварење ове визије, град Суботица ће активирати своје (не само природне) ресурсе доступне на подручју, и покушати да унапреди слабости као што су нпр. недовољно развијена комунална инфраструктура и недовољно подржавајућа инфраструктура за успешно вођење бизниса.

Дефинисана визија испуњава основне критеријуме, односно она је амбициозна и инспиративна, са једне стране, и мерљива и достижна са друге стране. Овако постављена визија је плод заједничког размишљања свих заинтересованих за унапређење локалне заједнице и локалном становништву отвара могућност идентификације нових могућности за унапређење квалитета живота и повећања локалних прихода.

6. ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ

6.1. Преглед приоритетних циљева по развојним правцима

Развојни правац: 1. КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	
	КЖ 1	ЛОКАЛНА САМОУПРАВА КАО СЕРВИС ГРАЂАНА СА КВАЛИТЕТНИМ УСЛУГАМА И ТРАНСПАРЕНТНИМ РАДОМ
	КЖ 2	МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ КАО ШАНСА
	КЖ 3	ЈЕДНАК ПРИСТУП СПОРТУ
	КЖ 4	КВАЛИТЕТНА И ДОСТУПНА ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА БЕЗ БАРИЈЕРА
	КЖ 5	БРИГА О ПОРОДИЦИ И БОРБА ПРОТИВ ОДЛИВА СТАНОВНИШТВА И ПАДА НАТАЛИТЕТА
	КЖ 6	ВЕЋЕ УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У КРЕИРАЊЕ СВОЈЕ БУДУЋНОСТИ
	КЖ 7	БЕЗБЕДНА СРЕДИНА ЗА ЖИВОТ И РАД
	КЖ 8	РАЗВОЈ СУБОТИЦЕ ПО КОНЦЕПТУ ПАМЕТНИХ (СМАРТ) ГРАДОВА
	КЖ 9	УЈЕДНАЧЕН РАЗВОЈ СВИХ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА
Развојни правац: 2. УРБАНИ РАЗВОЈ, КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	
	УР 1	ЗДРАВА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ
	УР 2	УНАПРЕЂЕЊЕ И ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНОГ И ГРАЂЕНОГ ОКРУЖЕЊА
	УР 3	ФУНКЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА КВАЛИТЕТАН ЖИВОТ

<p><i>Развојни правац:</i> 3.</p> <p>ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКИ- ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ</p>	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	
	ЛЕ 1	ПОСПЕШИТИ РАЗВОЈ ИКТ СЕКТОРА И КРЕАТИВНЕ ЕКОНОМИЈЕ, КАО ГРАНА СА ВЕЛИКОМ ДОДАТОМ ВРЕДНОШЋУ
	ЛЕ 2	УЛАГАЊЕМ У ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ КРОЗ САВРЕМЕНО И ПРИМЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ ПОВЕЋАТИ КОНКУРЕНТНОСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ
	ЛЕ 3	ОБЕЗБЕДИТИ ПРЕДУСЛОВЕ ЗА РАСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ
	ЛЕ 4	ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА И НИВОА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ
	ЛЕ 5	ПОВЕЋАЊЕ ИСПЛАТИВОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ
	ЛЕ 6	ПОВЕЋАЊЕ ОТПОРНОСТИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРОТИВ ВИС МАЈОР СИТУАЦИЈА

6.2. Мере за реализацију приоритетних циљева по развојним правцима

Разрађени **Приоритетни циљев** садрже допринос Циљевима одрживог развоја 2030 Уједињених нација (ЦОР УН 2030) и повезаност са приоритетима ЕУ у буџетском периоду 2021-2027

Разрађени ниво **МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца**: садржи описе конкретних пројеката, одговорност за реализацију мера (орган, институција, установа, јавно предузеће, итд) док се динамика реализације по годинама, процењена вредност и извор средстава се детаљно разрађују у Средњорочном плану Града Суботица.

Мере могу бити различите по својој врсти и начину деловања, а за остварење постављеног циља потребна је реализација једне или више мера, које могу бити међусобно условљена. Закон о планском систему Републике Србије препознаје следеће мере јавне политике:

- 1) регулаторне**, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву;
- 2) подстицајне**, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере;
- 3) информативно-едукативне** (информационе и образовне кампање и друго);
- 4) институционално управљачко организационе** (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.);
- 5) обезбеђење добара и пружање услуга** од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.).

План развоја Града Суботице различите врсте мера предвиђа за остваривање 3 појединих приоритетних циљева, трагајући за најсврхисходнијим решењима.

ГРАД СУБОТИЦА, РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 1. - КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
КЖ 1	ЛОКАЛНА САМОУПРАВА КАО СЕРВИС ГРАЂАНА СА КВАЛИТЕТНИМ УСЛУГАМА И ТРАНСПАРЕНТНИМ РАДОМ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Формирање адекватног тела за координацију рада школа 2) Унапређење система Е управе и афирмативно поспешивање коришћења услуге од стране свих субјеката 3) Стално унапређивање система за привлачење средстава путем конкурса: већи број обучених људи за писање и имплементацију пројеката, систематски пратити конкурсе, боље искористити повезаност са партнерским градовима, активно неговати сарадњу са АПВ и Министарствима 4) Побољшати управљање капиталним пројектима, кроз адекватну припрему, регулисање имовинских односа и квалитетнију припрему докумената за јавне набавке 5) Успоставити систем, који ће на нивоу града обезбедити бољу координацију и квалитетну сарадњу међу актерима из јавног, приватног и цивилног сектора 6) Активан рад на привлачењу инвеститора на територију ЛС 7) Систематским радом радикално смањити нерешене имовинске односе, који спутавају развојне пројекте и процесе 8) Стално унапредити људске и техничко-технолошке капацитете локалне самоуправе на бази годишње ажурираних планова 9) Интегрисаним приступом и системским мерама обезбедити континуално повећање квалитета услуга ЈП и високу наплативост њихових услуга 10) Доследно и транспарентно спроводити донете одлуке 11) Анализирати и искористити искуство партнерских градова из суседних земаља у процесу њиховог придруживања ЕУ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-Члан ГВ за образовање; Секретаријат за друштвене делатности; Формиран је Актив директора; 2.-Служба за информатику; 3.-Служба за локални економски развој; 4.- Менаџер Града; Члан ГВ задужен за инвестиције; Члан ГВ задужен за област привреде; Секретаријат за инвестиције и развој; 5.-Канцеларија за младе; Заштитник грађана; 6.- Секретаријат за инвестиције и развој; АД Слободна зона; 7.-Служба за имовинско-правне послове, стамбена питања и грађевинско земљиште; 8.-Служба за општу управу и заједничке послове; 9.-Члан ГВ за комуналне делатности; Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; 10.-Секретаријат за финансије; Секретаријат за инспекцијско-надзорне послове; Служба за прописе; 11.- Члан ГВ за област туризма, инвестиција и међународну сарадњу; Секретаријат за привреду, локални економски развој и туризам; Служба за локални економски развој;
КЖ 2	МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ КАО ШАНСА	<ol style="list-style-type: none"> 1) Обнављање објеката од значаја за заједницу: сачинити списак, израдити програм обнове, израдити пројекте, издвојити наменска средства, аплицирати 2) Повећати доступност културно-уметничких догађаја у селима 3) Повећати број манифестација, уз тематско умрежавање истих 4) Систематски генерирати програме који негују мултикултуралност и доприносе бољем међу етничком разумевању и сарадњи 5) Заштита и промоција брэнда суботичких манифестација 6) Подићи број манифестација који организују млади 7) Очување старих заната и специфичних вештина, која су карактеристична за ово поднебље 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица; Секретаријат за привреду, локални економски развој и туризам; Служба за економски привредни развој; Секретаријат за инвестиције; 2.-3.-Члан ГВ задужен за област културе; ТОГС; 4.-Секретаријат за друштвене делатности; Члан ГВ задужен за област културе; 5.-Члан ГВ за туризам; ТОГС; 6.-Члан ГВ за спорт и омладину; Канцеларија за младе; Омладински центар; 7.-Члан ГВ задужен за област привреде; Секретаријат за привреду, локални економски развој и туризам; Служба за економски привредни развој; Удружење предузетника; Привредни савет Града;
КЖ 3	ЈЕДНАК ПРИСТУП СПОРТУ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Кроз инфраструктурална улагања у спорт, као што су клизалиште, хала за (мале) спортове и атлетику 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-Члан ГВ задужен за област спорта; Спортски Савез Суботице;

		2) Обезбеђење бесплатних спортских програма за децу кроз клубове и школе 3) Развој спорта и изградња/реконструкција спортских објеката у приградским насељима 4) Одржавање и надзор спортских објеката на отвореном	2.-Члан ГВ за спорт; Секретаријат за друштвене делатности; 3.-Члан ГВ за спорт; Секретаријат за инвестиције; 4.- Служба за одржавање објеката;
--	--	---	--

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
КЖ 4	КВАЛИТЕТНА И ДОСТУПНА ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА БЕЗ БАРИЈЕРА	1) Обезбеђивање квалитетних превентивних програма, доступних у свим насељима 2) Реконструкција болнице и домова здравља 3) Стално улагање у нову опрему у здравству на бази дефинисаних приоритета 4) Систематско улагање у људске и кадровске капацитете у здравству 5) Израдити Акциони план за унапређење услуга социјалне заштите на територији Града Суботица, који ће сагледати стање и садржати пројекцију унапређења услуга: Изградња додатних центара за бригу о одраслима са сметњама у развоју, бесплатно саветовалиште и стручна помоћ за родитеље, оснаживање услуге за бригу, помоћ и нега у кући, прихватилиште за одрасле током целе године, брига о деци из хранитељских породица по завршетку школовања (кућа на пола пута), сигурна кућа, са предложеном динамиком реализације б) Сагледати стање и уклањањем постојећих баријера обезбедити доступност јавних сервиса, школовања и културних садржаја особама са инвалидитетом, доследно водити бригу о рехабилитацији и њиховом запошљавању	1.-Секретаријат за друштвене делатности; Члан ГВ задужен за област социјалне заштите и здравства; Дом здравља 2.-3.- Директор Опште болнице Суботица; Директор Дома здравља; Члан ГВ за здравство; 4.-Установе здравствене заштите; 5.-Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; Секретаријат за друштвене делатности; Установе социјалне заштите; ОЦД; Центар за социјални рад 6.-Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; Секретаријат за друштвене делатности; Образовне установе; Установе културе; Установе социјалне заштите;
КЖ 5	БРИГА О ПОРОДИЦИ И БОРБА ПРОТИВ ОДЛИВА СТАНОВНИШТВА И ПАДА НАТАЛИТЕТА	1) Стално унапређивање мреже вртића, олакшавање пријема деце 2) Дефинисати и спроводити афирмативне мере, који ће олакшати положај породица са више деце (финансијска подршка, саветовање, олакшавање пријема деце у вртиће и предшколске установе) 3) Повећати број манифестација и садржаја за децу на отвореном и затвореном, као и број манифестација за породице 4) Већа подршка родитељству у случају потребе за специфичним интервенцијама (повећање старосне границе, већи број покушаја, обезбеђивање услуга у Суботици) 5) Подстицати и афирмисати хуманитарне акције који подржавају породице у социјалним потребама	1.- ПУ „Наша радост“; Секретаријат за друштвене делатности; 2.- Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; ПУ „Наша радост“; Секретаријат за друштвене делатности; 3.- Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; Члан ГВ за спорт и младе; Секретаријат за друштвене делатности; Црвени крст; ОЦД; 4.-Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; Секретаријат за друштвене делатности; ЦСР; 5.-Члан ГВ за област социјалне заштите и здравства; Секретаријат за друштвене делатности; ЦСР;ЦК
КЖ 6	ВЕЋЕ УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У КРЕИРАЊЕ СВОЈЕ БУДУЋНОСТИ	1) Формирати радно тело уз укључивање сви заинтересованих страна, који ће израдити Препоруке за веће укључивање младих у токове на територији Града Суботица. Препоруке ће сигурно обрађивати тематике: стручна пракса младих, простори за непрофитно окушљање младих, партиципација младих у друштвеном животу и доношењу одлука, оснаживање рада канцеларије за младе и разних мрежа. Препоруке ће бити интегрисане у Средњорочни план Града Суботица	1.- Канцеларија за младе; ИТ кластер Суботица 2030; Члан ГВ за младе; Фондација „Данило Киш“; ОЦД;
КЖ 7	БЕЗБЕДНА СРЕДИНА ЗА ЖИВОТ И РАД	1) Ефикаснија сарадња свих институција у решавању мигрантске кризе, са циљем: обезбеђење услова у прихватном центру, повећан ангажман снаге реда, доследно	1.- Комесаријат за избеглице и миграције; 2.-Полицијска Управа Суботица;

		<p>поштовање законских прописа о кретању миграната, редовно информисање грађана о ситуацији. Проактиван приступ ЈС.</p> <p>2) Обезбедити већу покривеност града квалитетним камерама за надзор јавних површина, обезбедити праћење и обраду информација из видео надзора</p> <p>3) Стално унапређивање рада Комуналне полиције, ради доследне примене важећих прописа (сигурност деце у зонама школе, пси луталице, дивље депоније, итд.)</p>	3.- Секретаријат за инспекцијско-надзорне послове; Служба за инспекцијско-надзорне послове;
КЖ 8	РАЗВОЈ СУБОТИЦЕ ПО КОНЦЕПТУ ПАМЕТНИХ (SMART) ГРАДОВА	1) Израда посебног акционог плана са мерама и препорукама у 5 области: SMART енергетика, еколошки одржив мобилност, ИКТ инфраструктура, партиципација грађана, доступност података. Препоруке ће бити интегрисане у Средњорочни план Града Суботица	1.- ИТ кластер Суботица 2030; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање;
КЖ 9	УЈЕДНАЧЕН РАЗВОЈ СВИХ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА	<p>1) Развој руралних средина, Проширење комуналне инфраструктуре и услуга у руралним и приградским срединама, Појачање капацитета јавних и јавно-комуналних предузећа</p> <p>2) Реализовати процес „мини”стратешког планирања по принципима „ЛЕАДЕР / ЛАГ” методологије и сачинити Локални акциони план (ЛАП) развоја за свако село</p> <p>3) Кроз средњорочно планирање на годишњем нивоу планирати приоритете из ЛАП-ова</p>	<p>1.- Члан ГВ за комуналне делатности; Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Одсек за месне заједнице;</p> <p>2.- 3.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду;</p>

ГРАД СУБОТИЦА, РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 2. - УРБАНИ РАЗВОЈ, КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
УР 1	ЗДРАВА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ	<p>Заштита ваздуха</p> <p>1) Квалитетно одржавање постојећих и успостављање нових зелених површина</p> <p>2) Смањење емисије из индивидуалних ложишта - повећање броја корисника и унапређење система даљинског грејања и наставак гасификације града и насеља</p> <p>3) Унапређење енергетске ефикасности објеката и поспешивање коришћења обновљивих извора енергије (ОИЕ) кроз субвенције, поједностављене процедуре, услуге информационог центра о могућностима ОИЕ</p> <p>4) Побољшање регулације саобраћаја са циљем смањења емисије штетних гасова</p> <p>5) Побољшање услова за бициклички саобраћај, обезбеђивањем сигурних коридора и стаза, паркинга за бицикле са видео надзором, дозвољавањем двосмерног саобраћаја за бицикле у једносмерним улицама и омогућавањем уношења бицикала у возила јавног превоза,</p> <p>6) Израда катастра дивљих депонија, санација истих, контрола и доследно кажњавање загађивача</p> <p>7) Контрола примене мера заштите ваздуха у пољопривреди</p> <p>8) Побољшање мониторинга ваздуха, јачање институционалних и финансисјских капацитета за управљање квалитетом ваздуха</p> <p>9) Активности и кампање са циљем подизања свести грађана о важности очувања животне средине- едукације од вртића до одраслог доба</p> <p>Управљање отпадом</p> <p>10) Стављање у функцију регионалне депоније у пуном капацитету и постепено увођење селективног сакупљања отпада и повећање нивоа рециклирања отпада</p> <p>11) увођење организованог прикупљања опасног отпада развојем мреже стационарних и мобилних „рециклажних дворишта“</p> <p>Заштита површинских вода</p>	<p>1.-ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање; ЈКП „Чистоћа и зеленило“; Служба за пољопривреду; Служба за заштиту животне средине; Служба за комуналне послове;</p> <p>2.-Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; ЈКП „Суботичка топлана“; ЈКП „Суботицагас“; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Секретаријат за инспекцијско-надзорне послове;</p> <p>3.-Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Служба за енергетику и саобраћај;</p> <p>4.- Савет за саобраћај; Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај;</p> <p>5.-Служба за економски привредни развој; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање; ЈКП „Суботицатранс“; Савет за саобраћај;</p> <p>6.- Служба за заштиту животне средине и одрживи развој; Секретаријат за инспекцијско-надзорне послове; Служба за инспекцијски надзор; ЈКП Чистоћа и зеленило;</p> <p>7.-Пољоочуварска служба ЈП Палић-Лудаш; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Секретаријат за инспекцијско-надзорне посл.;</p> <p>8.-Служба за заштиту животне средине и</p>

		<p>12) наставак унапређења и одржавање мултифункционалних заштитних појасева у приобаљу Палићког и Лудошког језера, наставак повољшања квалитета воде применом метода биоманипулације, унапређењем стања макровегетације и формирањем плутајућих зелених острва, успостављање мреже појасева вишеспратног зеленила у широј околини језера, са циљем смањења дифузног загађења еолском ерозијом, управљање водним режимом површинских вода у складу са заштитом и режимом коришћења ресурса</p> <p>Заштита земљишта и подземних вода</p> <p>13) санација загађења на местима некадашње хемијске индустрије „Зорка“</p> <p>14) успостављање зеленог коридора од Бајнатске улице до Палићког језера санацијом несанитарне депоније, зацељењем отвореног колектора и санацијом и ремедијацијом лагуна уз Сенћански пут</p> <p>15) Мониторинг загађивача</p>	<p>одрживи развој;</p> <p>9.-Служба за заштиту животне средине и одрживи развој; Секретаријат за друштвене делатности;</p> <p>10.-Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Регионална депонија доо Суботица; ЈКП „Чистоћа и зеленило“</p> <p>11.- Регионална депонија доо Суботица; ЈКП „Чистоћа и зеленило“; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој;</p> <p>12.- Служба за заштиту животне средине и одрживи развој; ЈП „Палић-Лудац“; ЈКП Водовод и канализација Суботица; ЈП Воде Војводине;</p> <p>13.-Служба за заштиту животне средине и одрживи развој;</p> <p>14.-Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој; ЈКП „Водовод и канализација“; ЈКП „Чистоћа и зеленило“;</p> <p>15.-Служба за заштиту животне средине; Секретаријат за инспекцијске-надзорне послове; Служба за инспекцијски надзор;</p>
--	--	--	--

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
УР 2	УНАПРЕЂЕЊЕ И ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНОГ И ГРАЂЕНОГ ОКРУЖЕЊА	<p>1) Сачинити Списак грађеног окружења и објеката од значаја за град Суботица, формирати мање тематске целине, изградити програме ревитализације, изградити пројекте, издвојити наменска средства, аплицирати. Континуално радити на рехабилитацији тих мањих целина. Препоруке из Списка ће бити постепено интегрисане у Средњорочни план Града Суботице</p> <p>2) Дефинисати и имплементирати акциони план за заштиту природе, који ће иницирати:</p> <p>a. Примењивање концепта активне заштите природе – укључивање локалног становништва у традиционалне видове коришћења простора</p> <p>b. Откуп, ревитализација и одржавање ревитализованих станишта и ширење еколошких коридора</p> <p>c. Заштита специфичних и посебних типова пешчарских, степских и влажних станишта, популација ретких и угрожених врста флоре и фауне</p> <p>d. Усклађивање дозвољених видова коришћења природних ресурса (пољопривреда, шумарство, ловство, туризам) са потребама заштите и очувања заштићеног подручја, развијање принципа одрживог развоја. Зонирање садржаја уз обалу језера успостављање мониторинга стања, ефекта мера и утицаја дозвољених активности</p> <p>e. Сарадња у оквиру националне и регионалне мреже заштићених подручја, нарочито у установљавању прекограничног заштићеног добра са Републиком Мађарском</p> <p>f. Развијање оптималне праксе у управљању природним добром и у том оквиру</p>	<p>1.- Члан ГВ за туризам; Међуопштински завод за заштиту споменика културе; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој, ТОГС;</p> <p>Секретаријат за инвестиције и развој; Служба за економско привредни развој;</p> <p>2; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој, Секретаријат за инвестиције и развој; Служба за економско привредни развој, ЈП „Палић-Лудац</p>

		<p>одговарајуће презентације природних вредности прекограничног значаја</p> <p>g. Ревитализација станишта, реинтродукција врста –на травним стаништима трајно уништавање популације инвазивних дрвенстих врста; заштита популације птичијих врста кроз примену мера активне заштите природе постављањем вештачких гнездилишних дупљи</p> <p>h. Повезивање заштићених подручја са еколошким коридорима у окружењу</p>	
УР 3	ФУНКЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА КВАЛИТЕТАН ЖИВОТ	<p>1) Реконструкција и одржавање путне мреже</p> <p>2) Асфалтирање улица и путева у приградским насељима</p> <p>3) Изградња канализационе мреже</p> <p>4) Редифинисање концепта саобраћаја у граду</p> <p>a. Одвојити пешачке и бициклистичке стазе</p> <p>b. Изградња бициклистичких стаза и промоција “Бициклом на посао”</p> <p>c. Анализа комплетне ситуације паркирања и алтернативним решењима повећати број паркинг места и критичним зонама</p> <p>d. Оснаживање система јавног превоза</p> <p>5) Обезбеђивање здраве пијаће воде за све грађане града Суботица</p> <p>6) Проширење комуналне инфраструктуре и услуга у руралним и приградским срединама, уз претходно појачање капацитета јавних и јавно-комуналних предузећа</p> <p>7) Повећати приступачност без баријера за особе са инвалидитетом</p>	<p>1.- Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Јавно предузеће за управљање путевима урбанистичко планирање и становање;</p> <p>2.- Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; Секретаријат за инвестиције и развој; Јавно предузеће за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање;</p> <p>3.-ЈКП „Водовод и канализација“;</p> <p>4.-Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и развој; Комисија за планове;</p> <p>5.-ЈКП „Водовод и канализација“;</p> <p>6.- ЈП и ЈКП града; Члан ГВ за комуналне делатности; Секретаријат за комуналне делатности, енергетику и саобраћај;</p> <p>7.- Секретаријат за грађевинарство</p>

ГРАД СУБОТИЦА, РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ 3. – ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКИ-ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
ЛЕ 1	ПОСПЕШИТИ РАЗВОЈ ИКТ СЕКТОРА И КРЕАТИВНЕ ЕКОНОМИЈЕ, КАО ГРАНА СА ВЕЛИКОМ ДОДАТОМ ВРЕДНОШЋУ	<p>1) Омогућити упис већег броја заинтересованих у све видове образовања, уз проширење постојећих и отварање нових капацитета</p> <p>2) Довођење истакнутих и успешних ИТ стручњака у Суботицу као предавача</p> <p>3) Подржати размену студената</p> <p>4) Обезбеђивање простора за ХУБ(ове)</p> <p>5) Иницирати и подржати самоорганизовање актера креативне економије</p> <p>6) Рад на привлачењу ИТ компанија и фрее ланцера</p>	<p>1.-Економски факултет; Грађевински факултет, Висока Техничка Школа струковних студија; Члан ГВ за образовање</p> <p>2.-ИТ кластер Суботица 2030</p> <p>3.-Установе високог образовања града</p> <p>4.-5.- 6.- ИТ кластер Суботица 2030</p>
ЛЕ 2	УЛАГАЊЕМ УЉУДСКЕ РЕСУРСЕ КРОЗ САВРЕМЕНО И ПРИМЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ ПОВЕЋАТИ КОНКУРЕНТНОСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ	<p>1) Прилагођавање факултетских програма захтевима тржишта</p> <p>2) Створити стално тело, који ће уз укључење свих заинтересованих страна планирање образовне структуре сугерирати према потребама тржиште рада</p> <p>3) Обезбедити могућност доквалификације и преквалификације одраслих, (по потреби) формирати регионални центар за образовање и преквалификацију, који ће по потреби понудити решења и ван формалног образовног система за стицање или валоризацију постојећег стручног и практичног знања</p>	<p>1.- Економски факултет; Грађевински факултет; Висока Техничка Школа струковних студија;</p> <p>2.-3.-НСЗ</p> <p>4.- Члан ГВ за образовање и културу; Културне и образовне установе; ТОГС;</p> <p>5.-6.- Средње школе град; Секретаријат за друштвене делатности;</p>

		<ol style="list-style-type: none"> 4) Стварање услова који ће привући студенте и задржати их у граду 5) Технолошка и инфраструктурна модернизација средњих школа 6) Афирмација и подстицање дуалног образовања и праксе у компанијама, креирање програма за интеграцију младих у привреду 7) Подршка наставном кадру у процесу доквалификације за нове смерове и материјална подршка за акредитовање нових смерова 8) Повећање транспарентности запошљавања у јавном сектору 9) Јачати социјални и дијалог послодавци-запослени 10) Организовати гостовање светски признатих стручњака у атрактивним темама за кадрове у привреди 11) Логистичка и техничка подршка града за припремање пројеката привредних субјеката који доприносе побољшању услова рада 12) Стварање посебних програма за стимулисање повратка стручњака из иностранства 13) Формирање добровољне базе података кадрова, ради повезивања стручњака и заинтересованих за њихове услуге 14) Побољшати услове рада у свим јавним установама 	<p>7.-Секретаријат за друштвене делатности; 8.- 9.- Синдикати; 10.- 11.- Секретаријат за инвестиције и развој; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и развој; 12.- 13.- 14.- Секретаријат за друштвене делатности;</p>
--	--	---	--

<i>Ознака циља</i>	<i>ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца</i>	<i>МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца</i>	<i>Носиоци реализације мера и координације активности</i>
ЛЕ 3	ОБЕЗБЕДИТИ ПРЕДУСЛОВЕ ЗА РАСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Проширење индустријске зоне и развој пратеће инфраструктуре 2) Изградња интермодалног транспортног центра на железничком чворишту 3) Израдити студију оправданости о формирању малог путничког и теретног аеродрома и хелидрома 4) Формирање научно технолошког парка у Суботици 5) Формирање „Предузетничке зоне“ за домаће привреднике 6) Подршка домаћим инвеститорима са субвенцијама као што је предвиђено за стране инвеститоре 7) Подржавати иницијативе и програме за очување старих заната 8) Посебни програми за јачање специфичних видова предузетништва: женско предузетништво, млади предузетници, социјално предузетништво 9) Подршка предузетницима за учешће у међународним сајмовима и конференцијама за пласирање својих производа и услуга 10) Израда посебне студије о могућностима и оправданости коришћења разних видова обновљивих извора енергије, са референтним прорачунима исплативости за потребе привреде 11) Развој информационе платформе за потенцијалне инвеститоре 	<p>1.-Секретаријат за инвестиције и развој; Секретаријат за комуналне делатности, саобраћај и енергетику; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и развој; Остали ЈП и ЈКП; 2.- 3.- 4.- 5.-Привредни савет Града Суботице; 6.-Члан ГВ за привреду; 7.-Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; 8.- Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; Национална служба за запошљавање; 9.-Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; 10.- Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој; 11.-</p>

ЛЕ 4	ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА И НИВОА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	<ol style="list-style-type: none"> 1) Завршетак Аква парка на Палићу 2) Уређење центра града и фасада 3) Израдити посебан Програм развоја туризма града Суботица, који ће дефинисати посебне мере, и тежишта, међузависности и редослед корака везано за развијање идентификованих приоритетних области у туризму:: <ol style="list-style-type: none"> a. Унапређење туристичке инфраструктуре b. Успостављање система туристичког зонирања c. Туристичка валоризација културно-историјског наслеђа d. Развој туристичких производа на дестинацији и пратеће инфраструктуре e. Унапређење маркетинга и брендирања дестинације f. Развој људских капацитета у туризму g. Унапређење модела управљања h. Формирање примерене туристичке понуде за кратке посете које ће бити омогућене завршетком брзе пруге <p>Под туристичким приоритетима дефинисане мере из Програма развоја туризма града Суботица ће бити постепено интегрисане у Средњорочни план Града Суботица</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.- Парк Палић“ д.о.о.; 2.-Секретаријат за инвестиције и развој; Међуопштински завод за заштиту споменика културе; 3.- Члан ГВ задужен за област туризма, инвестиција и међународну сарадњу, у сарадњи са: <ul style="list-style-type: none"> •Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; •„Парк Палић“ д.о.о. •ТОГС •РРА Панонрег
------	---	---	---

Ознака циља	ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ унутар развојног правца	МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева унутар развојног правца	Носиоци реализације мера и координације активности
ЛЕ 5	ПОВЕЋАЊЕ ИСПЛАТИВОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повезивање пољопривреде и ИТ сектора ради коришћење нових технологија, субвенције за увођење иновација и дигиталних технологија у пољопривредну производњу 2. Подржавати програме, који за циљ имају прераду у производе са већим додатом вредношћу 3. Формирање брзе суботичких произвођача и брендирање производа, заједно са покретањем дигиталне платформе са суботичким произвођачима 4. Промоција локалних производа и олакшање пласмана истих кроз пијаце, сајмове и манифестације у организацији градских институција, што подразумева и унапређење инфраструктуре и опреме на пијацама као ефикасним каналима дистрибуције пољопривредних производа (воћа, поврћа и других производа биљног и животињског порекла) 5. Стварање предуслова за прелазак на коришћење надземних водених ресурса уместо подземних, што подразумева ревитализацију и изградњу система канала за наводњавање, развод струје дуж канала за наводњавање, обезбеђивање свежег дотока воде у инфраструктуру за наводњавање 6. Унапређење постојећих система за заливање, 7. обезбеђивање локација у планским документима града и приградских насеља за развој нових савремених комплекса за пољопривредно газдовање -фарма и субвенционисање инфраструктуралног опремања таквих локација 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Служба за пољопривреду; ИТ сектор; 2.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; 3.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Служба за пољопривреду; ИТ сектор; ЈП „Суботичке пијаце“; 4.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; Служба за пољопривреду; ИТ сектор; ЈП „Суботичке пијаце“; 5.-6.-Члан ГВ за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; Служба за пољопривреду; ДТД Северна Бачка/Воде Војводине; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање;

			7.- Служба за пољопривреду; Секретаријат за пољопривреду и заштиту животне средине; ЈП за управљање путевима, урбанистичко планирање и становање;
ЛЕ 6	ПОВЕЋАЊЕ ОТПОРНОСТИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРОТИВ ВИС МАЈОР СИТУАЦИЈА	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ажурирање планова за реаговање у ванредним ситуацијама у случају епидемије, недостатка енергената, струје, основних намирница - припремање планова редукованог функционисања јавних институција и установа у надлежности ЈС 2) Припремање информативних и едукативних материјала о реаговању и поступцима грађана у ванредним ситуацијама, на годишњем нивоу подржати едукативне програме, кампање и манифестације са таквим садржајима 3) Јачање поверења између грађана и локалних власти путем: <ul style="list-style-type: none"> • Веће транспарентност јавних финансија и пројеката од значаја за грађане • Успостављање платформе са информацијама о статусу градских пројеката 4) Приоритет на ЕУ пројектима дати за унапређење енергетске ефикасности стамбених објеката и производних погона и пројектима за коришћење алтернативних извора енергије 5) Израда посебне студије о могућностима и оправданости коришћења алтернативних извора и видова енергије за снабдевање топлане 	<ol style="list-style-type: none"> 1.- 2.- 3.- Секретаријат за финансије; 4.-5.- Секретаријат за привреду, ЛЕР и туризам; Служба за заштиту животне средине и одрживи развој;

7. ВЕЗА ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ СА ЦИЉЕВИМА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА УН И ПРИОРИТЕТИМА ЕУ ЗА ПЕРИОД 2021-2027

7.1. Циљеви одрживог развоја УН (Агенда 2030)

Развојни правци - План развоја 2023-2032	Приоритетни циљеви - План развоја 2023-2032	Циљеви одрживог развоја
Развојни правци I КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА	КЖ 1 ЛОКАЛНА САМОУПРАВА КАО СЕРВИС ГРАЂАНА СА КВАЛИТЕТНИМ УСЛУГАМА И ТРАНСПАРЕНТНИМ РАДОМ	8. Достојанствен рад и економски раст - 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама; 16. Мир, правда и снажне институције - 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима
	КЖ 2 МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ КАО ШАНСА	4. Квалитетно образовање - 4.7. До 2030. обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стилевима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју; 11. Одрживи градови и заједнице - 11.4 Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина
	КЖ 3 ЈЕДНАК ПРИСТУП СПОРТУ	10. Смањење неједнакости - 10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус

		11. Одрживи градови и заједнице-11.7 До 2030. омогућити универзални приступ безбедним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старија лица и особе са инвалидитетом
	КЖ 4. - КВАЛИТЕТНА И ДОСТУПНА ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА БЕЗ БАРИЈЕРА	1. Свет без сиромаштва - 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих 3. Добро здравље-3.8. Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних основних лекова и вакцина за све
	КЖ 5. БРИГА О ПОРОДИЦИ И БОРБА ПРОТИВ ОДЛИВА СТАНОВНИШТВА И ПАДА НАТАЛИТЕТА	3. Добро здравље-3.7. До 2030. обезбедити универзални приступ услугама које се односе на полну и репродуктивну здравствену заштиту укључујући планирање породице, информисање и образовање, као и интеграцију репродуктивног здравља у националне стратегије и програме
	КЖ 6 ВЕЋЕ УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У КРЕИРАЊЕ СВОЈЕ БУДУЋНОСТИ	4. Квалитетно образовање - 4.4. До 2030. значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво; 10. Смањење неједнакости - 10.2 До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус

Развојни правци - План развоја 2023-2032	Приоритетни циљеви - План развоја 2023-2032	Циљеви одрживог развоја
Развојни правци 1 КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА	КЖ 7 БЕЗБЕДНА СРЕДИНА ЗА ЖИВОТ И РАД	8. Достојанствен рад и економски раст - 8.8. Заштитити радна права и промовисати безбедно и сигурно радно окружење за све раднике, укључујући раднике мигранте, а посебно жене мигранте, и оне који раде опасне послове; 11. Одрживи градови и заједнице - 11.1 До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља
	КЖ 8 РАЗВОЈ СУБОТИЦЕ ПО КОНЦЕПТУ ПАМЕТНИХ (СМАРТ) ГРАДОВА	11. Одрживи градови и заједнице -11.3 До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама
	КЖ 9 УЈЕДНАЧЕН РАЗВОЈ СВИХ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА	11. Одрживи градови и заједнице - 11.1 До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља

Развојни правци - План развоја 2023-2032	Приоритетни циљеви - План развоја 2023-2032	Циљеви одрживог развоја
--	---	-------------------------

<p style="text-align: center;">Развојни правац 2 УРБАНИ РАЗВОЈ КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ</p>	<p>УР 1 ЗДРАВА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ</p>	<p>11. Одрживи градови и заједнице - 11.6 До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима</p> <p>6. Чиста вода и санитарни услови - 6.3. До 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати одлагање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео непречишћених отпадних вода и значајно повећати рециклирање и безбедну поновну употребу на глобалном нивоу</p> <p>12. Одговорна производња и потрошња - 12.5 До 2030. значајно смањити производњу отпада кроз превенцију, редукацију, рециклирање и поновно коришћење</p>
	<p>УР 2 УНАПРЕЂЕЊЕ И ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНОГ И ГРАЂЕНОГ ОКРУЖЕЊА</p>	<p>11. Одрживи градови и заједнице - 11.6 До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима</p> <p>12. Одговорна производња и потрошња -12.2. До 2030. постићи одрживо управљање и ефикасно коришћење природних ресурса</p>
	<p>УР 3 ФУНКЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА КВАЛИТЕТАН ЖИВОТ</p>	<p>11. Одрживи градови и заједнице - 11.6 До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима</p> <p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура-9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтиним и једнаком приступу за све</p>

<p style="text-align: center;">Развојни правци - План развоја 2023- 2032</p>	<p style="text-align: center;">Приоритетни циљеви - План развоја 2023-2032</p>	<p style="text-align: center;">Циљеви одрживог развоја</p>
<p style="text-align: center;">Развојни правац 3 ЛОКАЛНО-ЕКОНОМСКО/ ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ</p>	<p>ЛЕ 1 ПОСПЕШИТИ РАЗВОЈ ИКТ СЕКТОРА И КРЕАТИВНЕ ЕКОНОМИЈЕ, КАО ГРАНА СА ВЕЛИКОМ ДОДАТОМ ВРЕДНОШЋУ</p>	<p>8. Достојанствен рад и економски раст - 8.2. Постизање виших нивоа економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на радно интензивне и високо профитабилне секторе</p>
	<p>ЛЕ 2 УЛАГАЊЕМ У ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ КРОЗ САВРЕМЕНО И ПРИМЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ ПОВЕЋАТИ КОНКУРЕНТНОСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ</p>	<p>4. Квалитетно образовање - 4.4. До 2030. значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво</p>
	<p>ЛЕ 3 ОБЕЗБЕДИТИ ПРЕДУСЛОВЕ ЗА РАСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ</p>	<p>8. Достојанствен рад и економски раст -8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама;</p>
	<p>ЛЕ 4 ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА И НИВОА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ</p>	<p>8. Достојанствен рад и економски раст - 8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p>

	<p>ЛЕ 5 ПОВЕЋАЊЕ ИСПЛАТИВОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ</p>	<p>2. Свет без глади - 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде</p> <p>2.4. До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла</p>
	<p>ЛЕ 6 ПОВЕЋАЊЕ ОТПОРНОСТИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРОТИВ ВИС МАЈОР СИТУАЦИЈА</p>	<p>16. Мир, правда и снажне институције - 16.6 Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима</p> <p>11. Одрживи градови и заједнице - 11.5 До 2030. значајно смањити број смртних случајева, број угрожених људи и директне економске губитке у односу на глобални бруто домаћи производ изазван катастрофама, укључујући и оне повезане са водом, усмеравајући пажњу на заштиту сиромашних и оних у стањима рањивости</p>

7.2. Приоритети ЕУ за период 2021-2027

Развојни правци - План развоја 2023-2032	Приоритетни циљеви - План развоја 2023-2032	Приоритети ЕУ за период 2021-2027
<p>Развојни правац 1</p> <p>КВАЛИТЕТ ЖИВОТА, ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ И ДОБРА УПРАВА</p>	<p><i>КЖ 1 ЛОКАЛНА САМОУПРАВА КАО СЕРВИС ГРАЂАНА СА КВАЛИТЕТНИМ УСЛУГАМА И ТРАНСПАРЕНТНИМ РАДОМ</i></p>	<p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
	<p><i>КЖ 2 МУЛТИКУЛТУРАЛНОСТ И КУЛТУРНО НАСЛЕЂЕ КАО ШАНСА</i></p>	<p>Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ</p>
	<p><i>КЖ 3 ЈЕДНАК ПРИСТУП СПОРТУ</i></p>	
	<p><i>КЖ 4. КВАЛИТЕТНА И ДОСТУПНА ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА БЕЗ БАРИЈЕРА</i></p>	<p>Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити</p>
	<p><i>КЖ 5. БРИГА О ПОРОДИЦИ И БОРБА ПРОТИВ ОДЛИВА СТАНОВНИШТВА И ПАДА НАТАЛИТЕТА</i></p>	
	<p><i>КЖ 6 ВЕЋЕ УКЉУЧИВАЊЕ МЛАДИХ У КРЕИРАЊЕ СВОЈЕ БУДУЋНОСТИ</i></p>	<p>Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ</p>
	<p><i>КЖ 7 БЕЗБЕДНА СРЕДИНА ЗА ЖИВОТ И РАД</i></p>	<p>Социјалнија Европа, достизање стуба социјалних права ЕУ и подршка квалитетном запошљавању, образовању, вештинама, социјалној инклузији и једнаком приступу здравственој заштити</p>
	<p><i>КЖ 8 РАЗВОЈ СУБОТИЦЕ ПО КОНЦЕПТУ ПАМЕТНИХ (СМАРТ) ГРАДОВА</i></p>	<p>Повезанија Европа са стратешким транспортним и дигиталним мрежама</p>
	<p><i>КЖ 9 УЈЕДНАЧЕН РАЗВОЈ СВИХ МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА</i></p>	<p>Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ</p>
<p>Развојни правац 2</p> <p>УРБАНИ РАЗВОЈ КОМУНАЛНА</p>	<p><i>УР 1 ЗДРАВА ЖИВОТНА СРЕДИНА ЗА СВЕ ГРАЂАНЕ</i></p>	<p>Зеленија Европа без угљен-диоксида, спровођењем Паришког споразума и улагањем у енергетску транзицију, обновљиве изворе и борбу против климатских промена</p>
	<p><i>УР 2 УНАПРЕЂЕЊЕ И ВАЛОРИЗАЦИЈА ПРИРОДНОГ И ГРАЂЕНОГ ОКРУЖЕЊА</i></p>	

ИНФРАСТРУКТУРА И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	<i>УР 3 ФУНКЦИОНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА КВАЛИТЕТАН ЖИВОТ</i>	Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ
Развојни правац 3 ЛОКАЛНО ЕКОНОМСКО- ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ	<i>ЛЕ 1 ПОСПЕШИТИ РАЗВОЈ ИКТ СЕКТОРА И КРЕАТИВНЕ ЕКОНОМИЈЕ, КАО ГРАНА СА ВЕЛИКОМ ДОДАТОМ ВРЕДНОШЋУ</i>	Повезанија Европа са стратешким транспортним и дигиталним мрежама Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
	<i>ЛЕ 2 УЛАГАЊЕМ У ЉУДСКЕ РЕСУРСЕ КРОЗ САВРЕМЕНО И ПРИМЕРЕНО ОБРАЗОВАЊЕ ПОВЕЋАТИ КОНКУРЕНТНОСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ</i>	Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
	<i>ЛЕ 3 ОБЕЗБЕДИТИ ПРЕДУСЛОВЕ ЗА РАСТ ЛОКАЛНЕ ЕКОНОМИЈЕ</i>	
	<i>ЛЕ 4 ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА И НИВОА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ</i>	
	<i>ЛЕ 5 ПОВЕЋАЊЕ ИСПЛАТИВОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ У ПОЉОПРИВРЕДИ</i>	
	<i>ЛЕ 6 ПОВЕЋАЊЕ ОТПОРНОСТИ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ПРОТИВ ВИС МАЈОР СИТУАЦИЈА</i>	Европа ближа грађанима, подржавањем локалних стратегија развоја и одрживог урбаног развоја широм ЕУ

8. ПРИОРИТЕТИ И ИНВЕСТИЦИЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ГРАД СУБОТИЦУ, КОЈИ НИСУ У НАДЛЕЖНОСТИ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Приоритетна област	Пројекти од значаја ГРАД СУБОТИЦА, који нису у надлежности ЛС и захтевају ангажовање више ресорних институција	Могући партнери за суфинансирање	Могући начин суфинансирања: -кроз програм (ПРОГРАМ) -кроз пројекат (ПРОЈЕКАТ) -јавно-приватно партнерство ЈПП
	<i>Хидросистем "Северна Бачка"</i>		
Водопривреда	<p><u>Подсистем Плазовић – у изградњи</u></p> <p>Извориште воде је Дунав. Преко овог система воду ће добити Таванкутско језеро и сви успутни корисници који се наслањају на водоток Кривају. Из овог система се предвиђа спровођење воде у водоток Чик путем спојног канала до деонице узводно од бране на Клиси, коју не снабдева водом будући канал Ором-Чик-Криваја фаза ИИ преко Подсистема Тиса-Палић.</p>	Воде Војводине, ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
	<p><u>Подсистем Тиса-Палић – у изградњи</u></p> <p>Извориште воде је Тиса. Преко планираног канала Ором-Чик-Криваја воду ће добити успутни корисници и корисници поред канала Павловац на деоници низводно од пута Жедник-Ђурђин, до улива у Кривају све до границе са општином Бачка Топола и низводно.</p> <p>Снабдевање водом корисника на подручју насеља Шупљак изградњом спојног гравитационог цевовода са постојећим каналом Ором-Палић.</p>		
	<p><u>Снабдевање водом подручја Хомокхатиаг у Мађарској и пограничне регије на подручју Града Суботице- ИПА програм прекограничне сарадње Србија-Мађарска- нова инвестиција</u></p> <p>Извориште воде је Дунав. Водом ће се на територији Србије снабдевати корисници у насељима Палић, Хајдуково и Бачки Виногради, дуж граничног појаса са Мађарском.</p>	Воде Војводине, ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство,	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
Инфраструктура	<p><i>Чиста Србија</i></p> <p><i>Изградња 110 км канализације и два пречистача (Чантавир И Бајмок)</i></p>	Ресорно министарство; Влада Републике Србије	ПРОЈЕКАТ
	<i>Побољшање водног система</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Ревитализација регионалних путева</i>	Ресорно Министарство,	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ

		АПВ Путеви Србије АД	
Развој саобраћајне инфраструктур е	<i>Изградња саобраћајнице између Орома и Чантавира</i>	Ресорно Министарство, АПВ Путеви Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
	<i>Изградња регионалног пута између Суботице и Сенте</i>	Ресорно Министарство, АПВ Путеви Србије АД	ПРОГРАМ ПРОЈЕКАТ
	<i>Проширење обилазнице У крак да задовољава услове државних путева IIА реда</i>	Влада Републике Србије	ПРОЈЕКАТ
	<i>Обнова пруге Суботица - Баја</i>	Влада Републике Србије	ПРОЈЕКАТ
	<i>Изградња брзе пруге између Београда и Будимпеште</i>	Ресорно Министарство, Железница Србије АД	ПРОЈЕКАТ
	<i>Изградња логистичког центра са интермодалним терминалом у Малом Бајмоку</i>	Интеррег ИПА ХУ-СРБ, Железница Србије АД	ПРОЈЕКАТ ЈПП
	Култура	<i>Завршетак изградње и реконструкције Народног позоришта</i>	Министарство културе И информисања; АПВ, Град Суботица
Спорт и омладина	<i>Завршетак изградње Студентског одмаралишта на Палићу</i>	Ресорно Министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Реконструкција и изградња стадиона Суботица</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
Здравство	<i>Реконструкција Опште Болнице</i>	Ресорно Министарство	ПРОЈЕКАТ
Образовање	<i>Реконструкција, адаптација и изградња хемијско технолошке школе – III фаза</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Реконструкција, адаптација, доградња и изградња новог објекта практичне наставе Техничке школе “Иван Сарић”</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Реконструкција школе “Матија Губец” Таванкут</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Реконструкција објеката и изградња фискултурне сале ОШ „Ђуро Салај“</i>	Ресорно министарство	ПРОЈЕКАТ
	<i>Реконструкција, адаптација И санација Соколског дома</i>		
	<i>Изградња вртића на Палићу</i>		
	<i>Изградња амбуланте на Паличу</i>		
	<i>Реконструкција и надоградња дечијих вртића “Мандарина” и “Санда Марјановић”</i>		
	<i>Изградња нове хале спортова</i>		

9. ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА СУБОТИЦЕ

Скупштина града Суботице је на 20. седници одржаној дана 03. марта 2022. године, донела Одлуку о покретању процеса израде Плана развоја града Суботице за период 2023-2032. године у складу са Законом о планском систему Републике Србије.

Процес имплементације Плана развоја мора бити јасно дефинисан. Кључни актери морају бити свесни својих улога и одговорности. У циљу успешне имплементације сваке фазе Плана развоја, процес реализације поред активности управљања мора да укључи и активности на праћењу спровођења појединих мера, као и анализу ефикасности и ефикасности спроведеног. Систем управљања обухвата процесе планирања, организације, одабира људи, координирања, руковођења и контроле, укључујући и ангажовање људских, финансијских, технолошких и природних ресурса.

Процес стратешког планирања је динамичан процес и финални документи се посматрају као динамични, односно променљиви алати. У том контексту, целокупан процес планирања је дефинисан као трогодишњи циклус анализе – планирања – програмирања – имплементације – реализације – праћења – процене – поновне анализе, итд. Процес се комплетно преиспитује на 3 године. Дефинисање фокуса, тј. одабир приоритетних циљева за реализацију у првом наредном трогодишњем периоду се врши у року од 6 месеци од доношења Плана развоја.

Потребу прецизног праћење реализације налаже и наступајућа обавеза израде Средњорочног плана развоја ЛС, који је уједно и врло прецизан акциони план за остваривање планираних приоритетних циљева, кроз реализацију предвиђених мера.

Средњорочни план је документ, где ће се наћи на једном месту у форми акционог плана све мере, програми и пројекти који се реализују у дотичној години а планирани су у Плану развоја града или у нижим, специјализованим стратешким документима или акционим плановима.

Прецизну разраду у Плану развоја предвиђених мера у форми акционог плана за њихову реализацију припремају именовани носиоци дотичних мера под називом “Носиоци реализације мера и координације активности” у делу, где су описани појединачни развојни правци у табели ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ - МЕРЕ за остваривање приоритетних циљева - НОСИОЦИ реализације мера и координације активности.

Детаљна (годишња) разрада корака за реализацију одређене мере из Плана развоја од стране Носиоца мера се ради у склопу процеса израде Средњорочног плана, и исти се понавља сваке године.

Средњорочни план се припрема на 3 године и сваке године се ради ажурирање, на начин, да паралелно са извештавањем о реализацији за текућу, тј. управо прошлу годину, додају се мере и акциони план за годину испред (преостале две године). Захваљујући томе, ЛС а и њени извршни органи увек ће имати прецизан акциони план за реализацију дефинисаних стратешких приоритета за наредне три године. На тај начин, Средњорочни план постаје врло важан незаобилазни документ приликом састављања годишњег буџета ЛС.

Примена Плана развоја локалне заједнице је заснована на имплементацији средњорочног плана, доброј организационој структури и ангажовању заинтересованих актера. Процес имплементације Плана развоја локалне заједнице је инкорпориран и користи постојећу структуру у локалне администрације. Одговорност за праћење спровођења Плана развоја имаће Град Суботица, тј. тело и орган, који ће бити за то одређени.

Град Суботица ће вршити праћење и вредновање реализације усвојеног Плана развоја практично у континуитету, а на годишњем нивоу ће о томе припремати извештаје које ће објављивати у дефинисаним оквирима и роковима.

Процес праћења и вредновање реализације усвојеног Плана развоја се састоји од три активности које следе једна за другом:

- Праћење (мониторинг) текућих активности на спровођењу мера, предвиђених стратешким документима
- Вредновање (евалуација) успешности реализованих мера и утицаја на циљани проблем
- Извештавање о резултатима и формулисање препорука за побољшање рада

Одговорна тела за спровођење ових активности су: Градска управа, Тим/комисија за спровођење Плана развоја града Суботице, Градско веће. Распоред задатака, одговорности и рокове ће сходно статуту града својом одлуком/решењем уредити градоначелник/градско веће.

Тим/комисија за спровођење Плана развоја именује, одлуком, градоначелник, а чине га представници најважнијих локалних организација и установа, као и представници привреде и невладиног сектора. Тим за спровођење Плана развоја састаје се најмање једном годишње у процесу вредновања постигнутих учинака, или више пута по потреби, на основу Одлуке градоначелника и свог пословника о раду.

Праћење (мониторинг) реализације мера дефинисаних Планом развоја је систем прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединих активности у оквиру сваке од мера. Сврха прикупљања и обраде података је упоређивање постигнутих резултата у оквиру сваке од мере, у односу на планиране. Праћење се врши континуирано, а за то се користе дефинисани обрасци и базе података које је потребно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике. Посебно је значајно водити рачуна о јасном дефинисању улога и одговорности у делу прикупљања података, где ће овај посао бити дефинисан као системска активност, а не као једнократни задатак. Приликом прикупљања података у процесу израде Плана развоја, изричито се водило рачуна о томе, да сви коришћени подаци буду из званичних, локалним самоуправама бесплатно доступних државних база података, управо из разлога, да се осигура накнадно ажурирање података, самим тим праћење ефеката реализованих мера.

Вредновање (евалуација) реализације мера започиње активностима обраде претходно прикупљених података, Тим за спровођење Плана развоја презентује исте градоначелнику и градском већу, након чега се приступа процесу вредновању учинака, тј. постигнутих показатеља. Постигнути резултати у оквиру сваке мере представљају се показатељима, квантитативно односно квалитативно. Контролно вредновање врши се након 3 године, а финално вредновање након завршетка планског периода када се врши и вредновање реализације Плана развоја у целини. Уколико се тако определи, локална самоуправа може процес вредновања поверити и спољној организацији која за наведени посао поседује потребне референце. Резултати вредновања достављају се градоначелнику и Градском већу.

Извештавање је активност која се спроводи након завршетка активности праћења и вредновања, а подразумева припрему годишњег извештаја о спровођењу Плана развоја града Суботице, у оквиру поступка прописаног за израду извештаја о спровођењу средњорочног плана.

Град Суботица као обвезник средњорочног планирања у обавези је да прати и анализира напредак у остварењу циљева из средњорочног плана и резултате спроведених мера и активности, те до 15. марта текуће године израђује годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана и годишњи извештај о учинку програмског буџета за претходну фискалну годину.

Поред годишњег извештаја Градско веће, истеком сваке треће календарске године од доношења Плана развоја, утврђује предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја, који подноси на усвајање Скупштини Града, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Годишњи извештај о спровођењу Плана развоја града Суботице и Извештај о учинцима спровођења, се објављује на интернет страници Града, најкасније 15 дана од дана усвајања.

Након усвајања извештаја о учинцима, Градско веће и Скупштина града могу утврдити потребу спровођења ревизије Плана развоја, на основу чега се приступа изради предлога измена и допуна Плана развоја. План развоја Општине се мења и допуњује у процедури прописаној за његово усвајање.

Имајући у виду, да ажурирање података, праћење и вредновање реализације, извештавање, па и ревизија стратешких докумената захтевају знатно веће људске и техничке ресурсе, него што је то досад било уобичајено за послове у вези са Планом развоја, Град Суботица ће сагледати најадекватнија решења и усмерити, или уговорити додатне капацитете за квалитетну реализацију ових послова, - укључујући и наступајућу обавезу средњорочног планирања - у року од шест месеци од прихватања Плана развоја града Суботице за период 2023-2032.
